

VLS

4

Časopis zaměstnanců
Vojenských lesů a statků ČR, s. p.

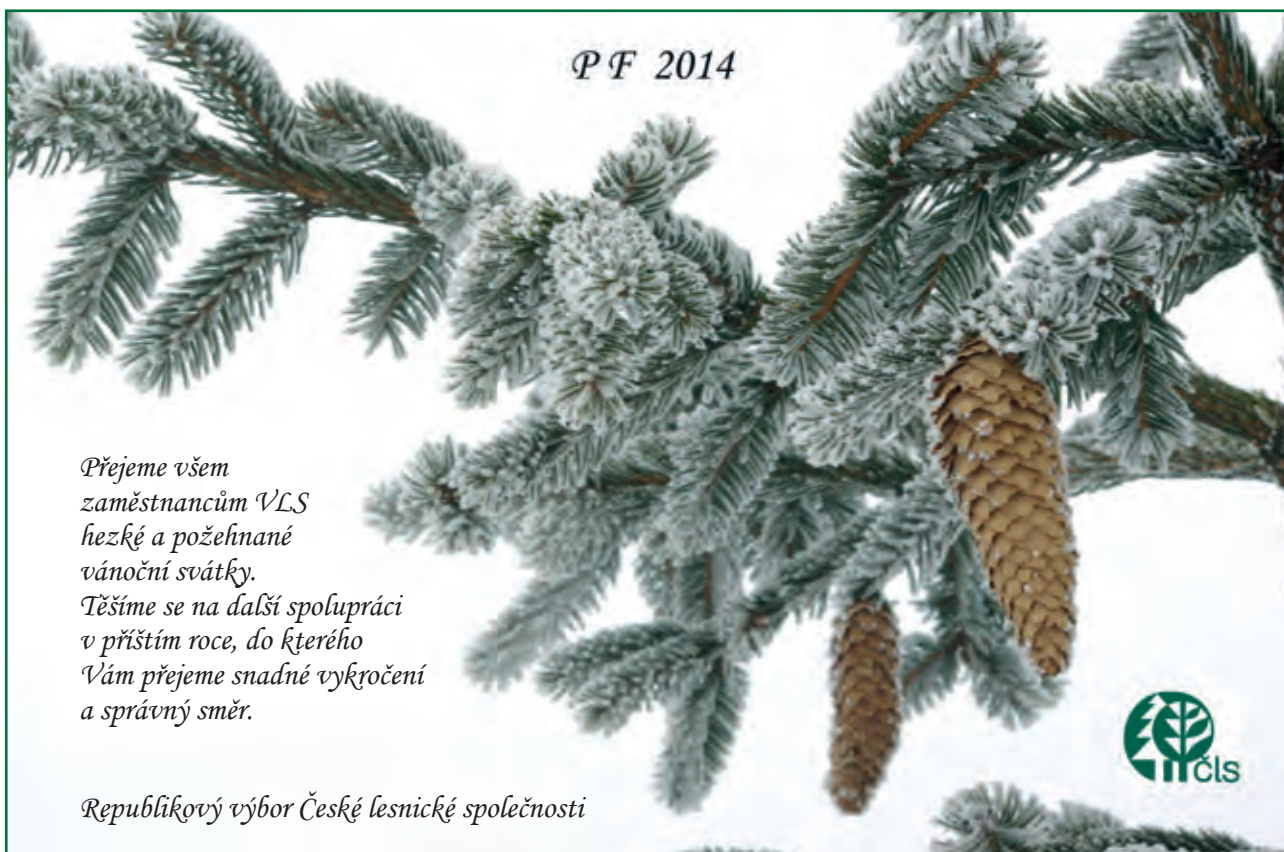

PF 2014

Příjemné prožití vánočních svátků,
do nového roku hodně zdraví, štěstí, spokojenosti
a pracovních i osobních úspěchů
přeje všem svým čtenářům
redakce časopisu VLS.

PF 2014

*Přejeme všem
zaměstnancům VLS
hezké a požehnané
vánoční svátky.
Těšíme se na další spolupráci
v příštím roce, do kterého
Vám přejeme snadné vykročení
a správný směr.*

Republikový výbor České lesnické společnosti

Slovo má...

Ing. Jiří Janota

ředitel státního podniku VLS ČR, s. p.

Vážené kolegyně, kolegové, milí čtenáři,

přelom roku bývá většinou spojen s bilancováním uplynulých dvanácti měsíců a také podstatná část z nás si dává nová předsevzetí a závazky do následujícího období.

Jak každoročně upozorňuji, přesná čísla k hospodářskému výsledku státního podniku Vojenských lesů a statků budeme znát až za několik desítek dní, ale s jistotou již mohu prohlásit, že se rok 2013 také zapíše mezi úspěšná období v hospodaření naší organizace.

Většinu naplánovaných úkolů a cílů se nám podařilo splnit a v současné době je ta pravá doba plánovat úkoly nového období. Věřím, že jak jsme se vypořádali s úkoly roku 2013, tak zvládneme i ty v roce následujícím. Nechtěl bych to zakřiknout, ale kromě divize Lipník nad Bečvou se nám v posledních letech vyhýbají kalamity většího rozsahu. Doufám, že i rok následující bude v tomto trendu pokračovat. Severní část Moravy postihla kůrovcová kalamita nebývalého rozsahu. To, s čím bojovaly LČR, s.p., a jiní vlastníci lesů v této oblasti, se nakonec nevyhnulo ani našim kolegům v oblasti Libavé. Zdejší těžby dosahují historického maxima a jsem přesvědčen, že i rok 2014 nebude ve znamení zlepšení a uklidnění celé situace. Nezbyvá nám nic jiného, než věřit, že tento problém nepostihne některou z dalších divizí. Kolegům z postižené divize chci poděkovat za jejich boj, který občas připomíná „boj s větrnými mlýny“. Je potřeba věřit, a i nadále se utvrzovat v tom, že s naší pomocí a také za současného přispění přírodních procesů tento problém v co nejbližším období zdoláme.

Každý z nás jistě ví, co ho potěší a co mu udělá malou nebo větší životní radost. Každý také víme, co nás občas zarmoutí. Možná je přelom roku tím obdobím, kdy je potřeba se zastavit a zapřemýšlet o tom, co bychom si přáli v roce následujícím. Nechám na Vás, zda se po přečtení těchto pár řádků na chvíli zamyslíte a pouvažujete nad tím, čeho byste se chtěli vyvarovat, a nebo začnete rovnou přemýšlet nad tím, co by Vám nebo Vaším blízkým mohlo udělat radost.

Všem Vám přeji, aby těch radostí v osobním i pracovním životě bylo co nejvíce a starostí co nejméně. Přál bych si, abyste na chvíli zapomněli na každodenní problémy a trápení, která nás občas provázejí, a prožili konec roku 2013 a začátek nového roku s těmi, se kterými se cítíte opravdu dobře.

Kolegyně a kolegové, děkuji Vám za odvedenou práci a přeji neméně úspěšný rok 2014 v kolektivu zaměstnanců VLS ČR, s. p.

OBSAH

Slovo má	1
Výsledky prověrek LHC	2
Historický vývoj lesních porostů v oblasti Pustého zámku	6
Soudobý výskyt motolic u divokých přežvýkavců na území ČR	11
Podzimní výlovy rybníků u VLS	14
Průběžný stav projektu zakládání semenných sadů	16
Myslivecká tematika na předmětech denní potřeby	19
Školkařský den VLS ČR, s. p.	20
Školkařská exkurze do Chorvatska	21
Ptačí oblasti u VLS ČR, s. p. část VIII.	22
Svatováclavské troubení 2013	24
Jak vznikala medaile Vojenských lesů	25
Ocenění zaměstnanců 2013	26
Nabídka rekreačních a krátkodobých lázeňských pobytů	28
Výlov rybníka	30
Co je to lesní pedagogika	31
Příloha pro děti	32
Společenská rubrika	35
Vzpomínka na pana Zdeňka Karkana	38
Fotosoutěž	39

Redakce

Vydává:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
IČ: 00000205
Pod Juliskou 5, 160 64 Praha 6
Tel.: 220 405 106
Fax: 224 310 921
e-mail: info@vls.cz
web: www.vls.cz

Redakce:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Pod Juliskou 5, 160 64 Praha 6
Tel.: 220 405 106
Fax: 224 310 921

Šéfredaktorka: Bc. Hana Politzerová, DiS.
Předseda redakční rady: Ing. Pavel Češka
Místopředseda redakční rady: Ing. Jan Jeniš

Členové redakční rady:

Ing. Václav Pernegr
Ing. Jiří Flíček
Ing. Jiří Illichmann
Ing. Veronika Hubíková
Ing. Jiří Korhon
Ing. Oldřich Fröhlich
Ing. Hana Peterková

Registrace:

MK ČR E 163 15 pod zn. 14787/2005
ze dne 24. 10. 2005

Foto titulní strana:

Petr Třešňák

Uzávěrka:

14. 2. 2014
Neprodejně, vychází nákladem 800 kusů.

VÝSLEDKY PROVĚREK LHC PROVEDENÝCH VLSÚ A VLS

Nová Pec

V ROCE 2013

Od roku 1999 jsou uskutečňovány prověrky v souladu s metodickým pokynem Vojenského lesního úřadu Praha (VLSÚ) a státního podniku VLS ČR Praha k provádění soustavných prověrek, plnění závazných a doporučujících ustanovení lesních hospodářských plánů (LHP), dodržování ostatních ustanovení zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) ve znění pozdějších předpisů a s ním souvisejících právních předpisů a hodnocení dlouhodobých výsledků v péči o stav lesa ve vojenských lesích v působnosti Ministerstva obrany ČR, a to po pěti letech platnosti LHP a po skončení platnosti LHP, tj. po deseti letech. Tento metodický pokyn byl upravován v roce 2006, 2007, 2009, 2010, 2012 i 2013 a nyní je evidován pod značkou MP 7/2013 vydaným dne 31. dubna 2013. Ke změnám došlo i v oblasti oceňování, kdy při získání známky 1,51 a vyšší náleží vybraným pracovníkům lesních správ a divizí mimořádné odměny za dlouhodobé výsledky v péči o stav lesa dle přílohy č. 4 Mzdového řádu.

Prověrky v roce 2013 byly provedeny na těchto lesních hospodářských celcích (LHC):

- po deseti letech platnosti LHP: **Bližší Lhota (divize Horní Planá), Klášterec nad Ohří (divize Karlovy Vary) a Lipník (divize Mimoň);**
- po pěti letech platnosti LHP: **Dražice (divize Horní Planá), Dolní Lomnice (divize Karlovy Vary) a Žárovice, Slavkov a Ketkovice (divize Plumlov).**

A dále VLSÚ provedl tematické kontroly na dodržování ustanovení zákona

č. 289/1995 Sb., o lesích v platném znění a jeho prováděcích předpisů na LHC: Jince (divize Hořovice), Chvalšiny (divize Horní Planá), Hradčany a Stráž pod Ralskem (divize Mimoň) a Libavá u divize Lipník nad Bečvou, při kterých byly zjištěny jen drobné nedostatky.

Přehled o výsledcích prověrek LHP za období 2006 až 2013 podávají tabulky na stranách 4 a 5.

Nejčastějšími zjištěnými nedostatky a komisemi uloženými opatřeními jsou:

- včas zpracovávat nahodilou těžbu, věnovat zvýšenou pozornost výskytu kůrovců a včas asanovat kůrovcové stromy a dříví atraktivní pro kůrovce;
- dodržovat minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin u obnovovaných porostů v souladu s doporučeními dle příslušných hospodářských souborů a při zalesňování dbát na výsadbu dřevin odpovídající danému lesnímu typu;
- požádat VLSÚ o prodloužení lhůt pro zalesnění holin nebo pro zajištění lesních porostů;

- důsledně provádět kontroly zalesněných porostů, případné nezdravy ihned vylepšovat tak, aby porosty byly zajištěny v zákonných lhůtách;
- provádět důslednou ochranu kultur proti buňení;
- důsledně dbát na provádění potřebných úprav, asanovat výrobní činností vzniklé erozní rýhy i poškozenou lesní dopravní síť;
- pravidelně kontrolovat funkčnost oplocenek a případné závady neprodleně odstraňovat (včetně odstraňování nefunkčního pletiva);
- odstraňovat nefunkční betonová oplocení;
- provést kontrolu a obnovu prostorového rozdělení lesa a chybějící značení doplnit;
- včas provádět potřebné činnosti k ochraně lesních kultur proti škodám zvěří, včetně plnění plánů lovu;
- včas provádět výřez plevelných dřevin tak, aby negativně neovlivňoval vývoj porostu a cílových dřevin;
- výchovné zásahy realizované harvestory provádět s intenzitou odpovídající potřebám porostů;
- dozalesnit či vylepšit části porostů;
- dbát na důsledné vedení evidence zásahů v lesních porostech;
- klest po těžbě ukládat tak, aby nevznikaly neproduktivní plochy;
- na holinách ponechávat pouze kvalitní výstavky či nárosty;
- včas opravovat nebo obnovovat kontrolní a srovnávací plochy;
- nově vzniklé holiny přesně zakreslovat do jejich grafické evidence;
- a dokončit již vykázané výchovné zásahy.

Prověrky v roce 2014 budou provedeny na LHC:

- po deseti letech platnosti LHP: **Obecnice** (divize Hořovice), **Dolní Krupá** (divize Mimoň) a **Hlubočky** a **Bores** u divize Lipník nad Bečvou;
- po pěti letech platnosti LHP: **Nepomuk** (divize Hořovice) a **Bruntál** u divize Lipník nad Bečvou.

A dále budou v roce 2014 provedeny VLsÚ tematické kontroly plnění závazných ustanovení lesního zákona na LHC: Mirošov, Strašice a Nouzov (divize Hořovice), Horní Planá a Homole (divize

Horní Planá), Břehyně (divize Mimoň), Borohrádek (divize Plumlov) a Velký Újezd a Bochoř u divize Lipník nad Bečvou. Termíny všech plánovaných kontrol budou s příslušnými divizemi standardně projednány a v dostatečném předstihu prověřovaným organizačním jednotkám VLS ČR, s. p., oznámeny.

V roce 2013 nebylo Vojenským lesním úřadem s VLS ČR, s. p., zahájeno žádné správní řízení a ani nám nebyla rozhodnutím VLsÚ uložena pokuta.

Text a foto: Ing. Vladislav Seidl, ekolog VLS ČR, s. p.

LS Nová Pec

LHC Dolní Lomnice

LHC Klášterec nad Ohří

LHC	Divize	Platnost LHP	Rok	Vedení evidencí
Dražice	Horní Planá	5	2013	1,87
Slavkov	Plumlov	5	2013	1,91
Velký Újezd	Lipník nad Bečvou	5	2007	1,93
Nouzov	Hořovice	5	2012	1,91
Strašice	Hořovice	10	2012	2,00
Bochoř	Lipník nad Bečvou	10	2012	1,80
Jince	Hořovice	10	2011	1,91
Žárovice	Plumlov	5	2013	1,80
Lipník	Mimoň	10	2013	1,93
Nouzov	Hořovice	10	2007	1,85
Homole	Horní Planá	5	2012	1,91
Stráž pod Ralskem	Mimoň	10	2011	1,91
Lipník	Mimoň	5	2008	1,93
Dolní Krupá	Mimoň	5	2009	1,91
Stráž pod Ralskem	Mimoň	5	2006	1,93
Háje	Hořovice	10	2010	1,80
Velký Újezd	Lipník nad Bečvou	10	2012	1,69
D. Lomnice	Karlovy Vary	5	2013	1,91
Chvalšiny	Horní Planá	5	2011	2,00
Libavá	Lipník nad Bečvou	10	2011	1,79
Kláštelec nad Ohří	Karlovy Vary	10	2013	1,80
Rychtářov	Plumlov	5	2010	1,91
Obecnice	Hořovice	5	2009	1,91
Dražice	Horní Planá	10	2008	1,85
D. Lomnice	Karlovy Vary	10	2008	1,85
Valeč	Karlovy Vary	5	2010	1,80
Strašice	Hořovice	5	2007	1,93
Hradčany	Mimoň	10	2006	2,00
Hradčany	Mimoň	5	2011	1,71
Bližší Lhota	Horní Planá	10	2013	1,80
Slavkov	Plumlov	10	2008	1,85
Mirošov	Hořovice	10	2012	1,91
Bores	Lipník nad Bečvou	5	2009	1,91
Jince	Hořovice	5	2006	1,93
Kláštelec nad Ohří	Karlovy Vary	5	2008	2,00
Mirošov	Hořovice	5	2007	2,00
Břehyně	Mimoň	5	2012	1,91
Horní Planá	Horní Planá	5	2012	1,91
Žárovice	Plumlov	10	2008	1,85
Arnoštov	Horní Planá	5	2010	1,80
Potštát	Lipník nad Bečvou	10	2010	1,89
Hlubočky	Lipník nad Bečvou	5	2009	1,91
Borohrádek	Plumlov	5	2012	1,82
Bližší Lhota	Horní Planá	5	2008	1,85
Břehyně	Mimoň	10	2007	1,93
Myslejovice	Plumlov	10	2010	1,91
Borohrádek	Plumlov	10	2007	1,93
Nepomuk	Hořovice	10	2009	1,93
Bruntál	Lipník nad Bečvou	10	2009	1,91
Libavá	Lipník nad Bečvou	5	2006	2,00
Chvalšiny	Horní Planá	10	2006	1,93
Horní Planá	Horní Planá	10	2007	1,85

Způsob hodnocení:

do 0,69 nedostatečný

0,70 – 0,99 vyžadující zlepšení

Plnění LHP	Ochrana lesa	Venkovní šetření	Plnění opatření	Minulá prověrka	Výsledek prověrky
2,00	1,95	1,88	2,00	1,63	1,84
1,81	1,95	1,82	2,00	1,60	1,75
2,00	1,85	1,78	2,00	1,73	1,74
2,00	1,97	1,76	2,00	1,68	1,74
2,00	1,93	1,76	2,00	1,61	1,74
2,00	2,00	1,81	–	–	1,73
2,00	1,97	1,73	2,00	1,60	1,71
2,00	1,70	1,77	2,00	1,56	1,69
2,00	2,00	1,70	2,00	1,68	1,69
2,00	1,92	1,72	2,00	1,76	1,68
2,00	1,90	1,71	–	–	1,68
2,00	1,97	1,70	2,00	1,73	1,68
2,00	1,94	1,70	2,00	1,73	1,68
2,00	1,91	1,70	2,00	1,70	1,67
2,00	1,94	1,70	2,00	1,73	1,67
2,00	1,99	1,72	1,80	1,53	1,65
2,00	1,96	1,70	2,00	1,74	1,64
2,00	1,86	1,68	2,00	1,62	1,64
2,00	1,95	1,65	2,00	1,42	1,64
2,00	1,79	1,70	2,00	1,51	1,63
2,00	1,88	1,68	2,00	1,59	1,63
2,00	1,89	1,67	2,00	1,63	1,63
2,00	1,87	1,66	2,00	1,60	1,63
2,00	1,94	1,66	2,00	1,56	1,63
2,00	1,94	1,66	2,00	1,73	1,62
2,00	1,88	1,68	1,89	1,43	1,61
1,80	1,93	1,66	2,00	1,72	1,61
2,00	1,84	1,64	2,00	1,76	1,61
2,00	1,83	1,68	2,00	1,61	1,60
2,00	1,93	1,65	2,00	1,54	1,60
2,00	1,85	1,65	2,00	1,63	1,60
2,00	1,87	1,64	2,00	1,59	1,60
2,00	1,81	1,64	–	–	1,60
2,00	1,93	1,62	2,00	1,71	1,60
2,00	1,84	1,62	2,00	1,54	1,59
2,00	1,92	1,60	2,00	1,72	1,59
2,00	1,90	1,61	2,00	1,54	1,58
2,00	1,97	1,60	2,00	1,41	1,58
2,00	1,93	1,60	2,00	1,70	1,56
2,00	1,88	1,63	1,80	1,51	1,55
2,00	1,71	1,61	2,00	1,59	1,55
2,00	1,83	1,67	1,50	1,62	1,54
1,80	1,97	1,60	2,00	1,53	1,54
2,00	1,88	1,58	2,00	1,69	1,54
2,00	1,82	1,58	2,00	1,76	1,54
2,00	1,90	1,64	1,50	1,61	1,53
2,00	1,86	1,62	1,67	1,53	1,53
2,00	1,90	1,59	1,67	1,48	1,51
2,00	1,92	1,54	2,00	1,71	1,51
–	1,92	1,52	2,00	1,69	1,51
2,00	1,90	1,50	1,67	1,61	1,42
2,00	1,96	1,52	1,50	1,52	1,41

1,00 – 1,50 dobrý

1,51 – 1,80 velmi dobrý

1,81 – 2,00 výtečný

Pustý zámek od Staré Vsi

HISTORICKÝ VÝVOJ LESNÍCH POROSTŮ V OBLASTI PUSTÉHO ZÁMKU A OTÁZKA JEJICH DALŠÍ BUDOUCNOSTI

Historie území a geomorfologická charakteristika Pustého zámku

Doupovské hory mají v rámci České republiky výjimečné postavení, které je pozoruhodné i v evropském kontextu. Jedná se v ČR o nejrozsáhlejší útvar budovaný třetihorními bazickými a ultrabazickými vulkanity. Díky nadmořské výšce zde nacházíme na nevelké ploše kontrast nejteplejších a nejsušších míst Čech s místy velmi chladnými a vlhkými. I proto se tato oblast právem řadí mezi 11 nejčinnějších a ekologicky nejhodnotnějších území střední Evropy. Vládním usnesením ze dne 5. února 1952 byla oblast Doupovska vyhlášena za vojenský výcvikový prostor, který vznikl v roce 1953. Tato skutečnost zajistila, že zhruba 300 km² nebylo zasaženo intenzivním zemědělstvím a lesnictvím, zmizela většina lidských sídel a většina lidských činností, zařízení a ploch souvisejících s přítomností lidí. Intenzita hospodářské, zemědělské a lesnické činnosti kolísala, ale nikdy nedosáhla úrovně běžné v okolní

krajině. Oproti ostatním vojenským výcvikovým prostorům se toto dělo pod vlivem specifických geologických a klimatických podmínek. Díky těmto procesům představuje stratovulkán Doupovských hor unikátní zásobárnu druhů přírody střední Evropy. Vysoká biodiverzita v lesních porostech, podmíněná v minulosti extenzivním charakterem využití území, je v posledních letech ohrožována celou řadou vlivů, zejména však větrnými kalamitami.

Lokalita Pustý zámek (928 m n. m.) je druhým nejvyšším vrchem Doupovských hor. Z geologického hlediska je ukázkou sukcese několika desítek lávových proudů doupovského vulkánu, které tvoří morfologicky nápadné stupně. Nejsou zde vyvinuty polohy tufů, jak bylo dříve uváděno pro celý doupovský vulkán, tzn. typická stratovulkanická stavba. Ty jsou v omezené míře přítomny pouze pod vrcholem Pustého zámku, kde představují polohu sopečných aglomerátů, předcházejících

závěrečné efuzi. Povaha sopečných aglomerátů svědčí o lokálně havajském typu erupce (žhavé fontány). Ve vrcholových partiích se nalézají skalní výchozy se zhruba 1 m hlubokými pseudokrasovými dutinami nejednoznačného geologického původu. Hřbet Pustého zámku je orientovaný ve směru jihovýchod – severozápad. Prakticky jednotný půdotvorný substrát neumožnil, podobně jako jinde v Doupovských horách, vznik širší škály půdních typů - zcela dominantní je kambizem. Na minerálně bohatém podloží se vyskytují mezotrofní až eutrofní kambizemě. Z hlediska půdních druhů převažují půdy hlinité, s vysokým podílem hrubší skeletovité frakce, s vysokým podílem jemných jílovitých částic, s výrazně drobtovitou strukturou, převážně kypré, dobře propustné pro vodu i vzduch, obecně odolné vůči degradaci. Vláhové poměry půd nejsou jednotné, často s ohledem na J a JV expozici vykazují půdy sklon k vysychání. Většina půd je vesměs příznivá pro lesní produkci.

Historický vývoj lesních porostů na Pustém zámku

Lesní porosty Pustého zámku se nacházejí v jihozápadní části Doupovských hor, která spadá do chladné klimatické oblasti a je také v rámci tohoto pohoří nejvlhčí. Původní vegetaci zde s největší pravděpodobností tvořily bučiny, a to převážně květnaté. V souvislosti s mírným ochlazením podnebí před 6 000 až 5 000 lety se do porostů začala rozšiřovat jedle a částečně začala nahrazovat původní a relativně rozsáhlé listnaté lesy s převahou buku. Jedle tehdy vytvářela proměnlivou, často však dominantní složku porostů. Ještě kolem roku 1 000 n. l. byla jedle patrně stále ještě nejvýznamnější dřevinou na západě Čech, a tím pádem i v severozápadní části Doupovských hor zahrnující masiv Pustého zámku. Od tohoto data se ale její zastoupení začíná snižovat. Ještě do počátku 15. století byla jedle podstatnou složkou lesa na většině území a její značné rozšíření lze dokladovat ještě v 16. století. Spolu s bukem zde vytvářela smíšené porosty. První tisíciletí našeho letopočtu je charakteristické vůbec největším rozšířením jedle a buku. Odhaduje se, že v tehdejších přirozených lesích Doupovských hor mohla jedle tvořit až 20–30 % plochy porostů. Dokonce je možné podle výsledků výzkumu vyslovit domněnku, že v prvním období kolonizace člověk přechodně nepřímo a neúmyslně napomohl rozvoji jedle tím, že při pálení dřevěného uhlí preferoval buk a ostatní listnaté dřeviny.

V oblasti Doupovských hor přímé důkazy o zastoupení jednotlivých druhů dřevin od konce doby ledové chybí, neboť se zde nevytvořila rašeliniště ani jiné substráty konzervující pylová zrna a umožňující palynologickou analýzou určit vývoj dřevinové skladby v dlouhém časovém intervalu. Cenné jsou proto pro nás zejména údaje o dřevinách starých porostů umožňující do jisté míry rekonstruovat původní přirozenou skladbu lesů a archivní údaje z lesnických elaborátů tehdejších panství.

Během staletí se v oblasti Pustého zámku postupně vytvořily rozsáhlé porosty s dominujícím bukem, s výraznou příměsí jedle a smrku, pomístně i javoru, jasanu a jilmu. Zastoupení jedle však neustále klesalo, až se její podíl stal prakticky zanedbatelným. Podle doložených zázna-

mů docházelo k usychání jedlí již dávno před působením exhalací. Jedle, původně nejrozšířenější jehličnatá dřevina oblasti, byla v uplynulých dvou staletích z plánovaného hospodaření zcela vyloučena.

Počátkem 18. století se naopak plošně rozšířil uměle zaváděný smrk, a to hlavně na stanovištně příznivých lokalitách. Směs buku s jedlí byla nahrazena směsí buku se smrkem. Ke změnám zastoupení jedle docházelo postupně v průběhu dlouhého období i selektivní těžbou sortimentů, holosečným hospodářstvím, pastvou a travřením, silným zabuřeněním a od 19. století i cílevědomým preferováním ekonomicky nejvýhodnějších dřevin – především smrku. V archivních záznamech se ještě na konci 18. století objevují zmínky o existenci velmi starých a téměř nedotčených smíšených porostů, z nichž vyčnívaly mohutné 300 - 400 let staré jedle.

Do dnešní doby se zachovaly na úbočích Pustého zámku již jen zbytky těchto lesních formací, které mají částečně pralesní charakter. Jedná se o bukové porosty, místy staré více než 200 let, místy s proměnlivou příměsí mezofilních dřevin, např. javoru klenu (*Acer pseudoplatanus*), lípy malolisté (*Tilia cordata*), jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*) a jilmu horského (*Ulmus scabra*).

Z hlediska fytoocenologického převažují květnaté bučiny (asociace *Viola reichenbachianae*-Fagetum a *Dentario enneaphylli*-Fagetum) s lýkocem jedovatým (*Daphne mezereum*), rozrazilem horským (*Veronica montana*) a vzácně i s výskytem korálice trojkланé (*Coralorhiza trifida*) a okrotice bílé (*Cephalanthera damasonium*). Zvětráním a rozpadem sopečné horniny na prudších srázích vznikla rozsáhlá suťová pole porostlá suťovými lesy (svaz *Tilio-Acerion*) s bohatými porosty měsíčnice vytrvalé (*Lunaria rediviva*), lilii zlatohlavou (*Lilium martagon*), meruzalkou alpskou (*Ribes alpinum*) a růží převislou (*Rosa pendulina*). V údolí Pstružného potoka pod Pustým zámkem a v okolí Mlýnské se dochovaly kvalitní jasanovo-olšové luhy (svazu *Alno-Padion*) s mokřýšem vstřícnolistým (*Chrysosplenium oppositifolium*).

Z hlediska lesnické typologie se jedná o stanoviště jedlových bučin, zčásti

Pustý zámek

Pustý zámek z Ovčích vrchu

Pustý zámek od Pílské

Pohled na jižní svah Pustého zámku

Založená kultura na Pustém zámku

i smrkových bučin: 5B – bohatá jedlová bučina (Abieto-Fagetum eutrophicum), 6B – bohatá smrková bučina (Piceeto-Fagetum eutrophicum), 5D – obohacená jedlová bučina (Abieto-Fagetum acerosum deluvium), 6D – obohacená smrková bučina (Piceeto-Fagetum acerosum deluvium), 6S – svěží smrková bučina (Piceeto-Fagetum mesotrophicum). Vzhledem k nadmořské výšce dominuje bohatá smrková bučina. Pedologicky je charakterizována mezotrofními až eutrofními kambizeměmi

s přechody do eutrických kryptopodzolů. V bylinné podrostní sinuzii rostou mařinka vonná (Asperula odorata), starček hajní (Senetio nemorensis), šťavel kyselý (Oxalis acetosella), samorostlík klasnatý (Actea spicata), věsenka nachová (Prenanthes purpurea), maliník (Rubus idaeus), třtina chloupkatá (Calamagrostis vilosa) a ječmenka lesní (Hordelymus europaeus). Z nitrofilních bylin pak bažanka vytrvalá (Mercurialis perennis), kopřiva dvoudomá (Urtica dioica). V obohacené smrkové bučině pak ještě přistupuje netýkavka nedůtklivá (Impatiens noli-tangere) a devětsil bílý (Petasites albus).

V jižní a západní části komplexu Pustého zámku se vyskytují klenové bučiny (Aceri-Fagetum) - SLT 5A a klenosmrkové bučiny (Aceri-Piceeto-Fagetum lapidosum) - SLT 6A. Doprovod tvoří i suťové javořiny a jaseninové javořiny (Fraxineto-aceretum) - SLT 5J vyznačující se středně mělkými až mělkými půdami i s vyšším obsahem skeletu a často s nitrofilním bylinným podrostem, v němž dominuje bažanka vytrvalá (Mercurialis perennis), kakost smrdutý

(Geranium robertianum), měsíčnice trvalá (Lunaria rediviva) a kapradiny.

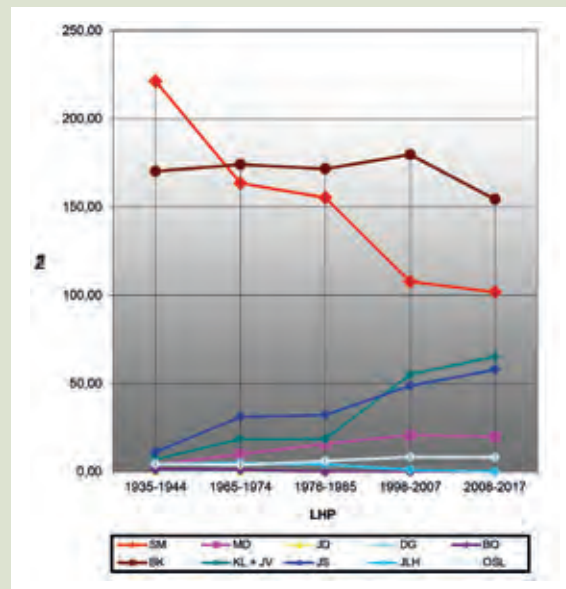
Lesní porosty Pustého zámku si poměrně dlouho uchovaly svůj listnatý charakter s převahou buku. V minulosti byla zhruba jen polovina komplexu lesních porostů Pustého zámku přeměněna na smrkové porosty, či porosty s převahou smrku. V první třetině minulého století (lesní majetek Kurta von Zedwitze) zde představovaly jehličnaté dřeviny něco málo přes 50 % celkové výměry porostů (viz graf č. 2). Z grafu č. 1 je velmi dobře patrný výrazný a velmi rychlý pokles zastoupení smrku, který byl těžen jako žádaná dřevní hmota. Obecně lze konstatovat, že již od tohoto období dochází k trvalému zvyšování podílu listnáčů, a to především díky jasanu a javoru. Zastoupení jasanu se v tomto areálu udržovalo prakticky na stejné výši a činilo na přelomu 19. a 20. století cca 2 % z celkové výměry lesa. Zásadní zlom nastal v poválečném období, kdy se jasan jevil jako optimální a částečně i moudrý dřevina k zalesnění poválečných holin. Na některých stanovištích byl vysazován

Graf č. 1.: Zastoupení dřevin v jádrové části „Pustý zámek“ dle jednotlivých LHP

LHP	SM	MD	JD	DG	BO	BK	KL + JV	JS	JLH	OSL
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
1935-1944	221,28	4,1	0	0	1,33	170,23	7,11	11,23	4,28	4,45
1965-1974	163,46	9,9	0,04	0,1	1,14	174,12	18,47	31,02	5,01	3,91
1976-1985	155,33	15,8	0,02	0,06	0,01	171,66	18,52	32,21	4,14	6,10
1998-2007	107,72	20,77	0	0	0,01	179,68	55,14	48,67	1,07	8,33
2008-2017	101,80	19,77	0,17	0	0	154,41	65,22	57,83	0,14	8,09

Pustý zámek

Graf č. 2.: Poměr listnatých a jehličnatých porostů v jádrové části „Pustý zámek“ dle jednotlivých LHP

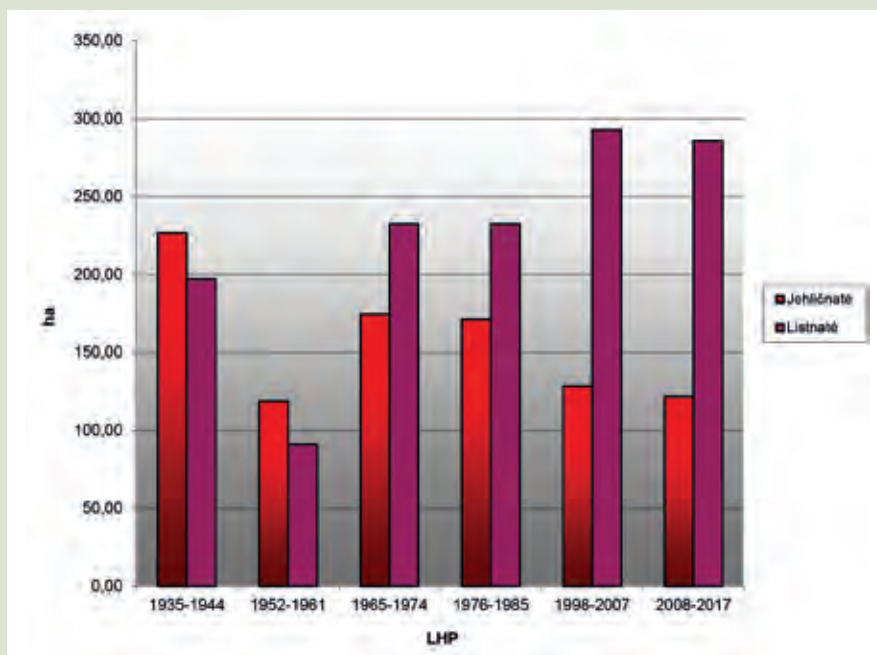
LHP	Jehličnaté ha	Listnaté ha
1935-1944	226,71	197,30
1952-1961	118,90	91,17
1965-1974	174,64	232,53
1976-1985	171,22	232,63
1998-2007	128,50	292,89
2008-2017	121,74	285,69

na úkor buku, neboť užitkové dřevo o vhodném průměru byl schopen dávat dřívě. To mělo za příčinu vznik poměrně rozsáhlých porostů jasanových monokultur. Další zásadní obrat, spojený s plošným zastoupením jasanu v této oblasti, je dán vzrůstem imisního zatížení v 50.–70. letech minulého století. Tehdy byl v obrovských množstvích vysazován společně s javorem klenem jako náhradní dřevina za nevhodný smrk a nedostatkový buk. Totéž platilo ještě v 80. letech na kalamitních plochách po větrných vichřicích. Jasan v poslední třetině minulého století prokázal obrovský reprodukční potenciál. Obecně lze říci, že zastoupení jasanu se na území Pustého zámku zvýšilo od začátku minulého století více než pětkrát, a to převážně v mladších věkových stupních.

U javoru tomu bylo obdobně. Na počátku minulého století zde jeho zastoupení představovalo cca 7 %. Agresivní zmlazování javoru, částečně podmíněné

Jilm na Pustém zámku

i postupnou nitrifikací půdy imisními spady, způsobilo akceleraci plošného zastoupení této dřeviny, které se zvýšilo oproti počátku minulého století téměř desetkrát. V důsledku nitrifikace půd pronikl do porostů černý bez, jehož konkurenci byl schopen odolávat pouze jasan a javor. Tato skutečnost měla podstatný vliv na celkové plošné zastoupení listnáčů, které v současnosti činí cca 70 % (viz graf č. 2).

Květnaté bučiny prošly v posledním století částečnou přeměnou, která byla završena definitivním vymizením jedle a odumřením většiny jilmů. Zhruba okolo poloviny minulého století byly těženy bučiny v severozápadní části komplexu, přičemž se účinně využívalo podrostního hospodářství. Vznikly tak poměrně kvalitní a plošně rozsáhlejší bukové porosty z přirozené obnovy s doprovodem kleny a jasanu. V období intenzivního působení exhalátů (70. – 80. léta minulého století) byla přirozená obnova buku velmi problematická a substituována spíše přirozenou obnovou širšího se kleny a jasanu. Problémem v té době byl i nedostatek vhodného osiva a sadebního materiálu buku. Proto byly bučiny v oblasti Pustého zámku maximálně těžebně zašetrřovány. Uvolňováno bylo pouze přirozené zmlazení, a to ještě v omezené míře.

Současný stav porostů v oblasti Pustého zámku a vize do budoucna

Určitý zlom ve vývoji bučin nastal v posledních deseti letech, kdy došlo k velmi silnému působení abiotických činitelů ve formě bořivých větrů (Kyrill 2007, Emma 2008), kterým podlehla část bučin na severním a severozápadním svahu Pustého zámku. Z větší části byly zničeny i nestabilní smrkové porosty vzniklé na počátku minulého století po částečné obnově bukových porostů. Proto bylo nutné použít z hlediska obnovního způsobu nepřilíš vhodné holoseče. Došlo tak k fragmentaci bukových porostů, které jsou mnohde již nestabilní a na hranici fyzického věku.

Podstatnou část kalamitou rozvrácených porostů se podařilo obnovit pomocí

Bučiny na Pustém zámku

přirozené obnovy buku, která byla připravena v posledním deceniu clonnými sečemi. V současnosti tento trend v bučinách pokračuje a kalamitami postižené smrkové porosty jsou převáděny zpět na bukové nebo smrkobukové.

Současným cílem středoevropského lesnictví je trvalost lesa, jeho všestranná stabilita, polyfunkčnost a v hospodářském lese i výnosovost. Toho lze dosáhnout pouze pěstováním produkčně i biologicky výhodnějších smíšených porostů v dřevinném složení odpovídajícím danému stanovišti. Vznik rozsáhlých kalamitních holin a požadavek vnesení melioračních a zpevňujících dřevin si vyžádal novou a ve zdejších podmínkách lesnický dosud neověřenou tvorbu porostních směsí formou dvojsadeb smrku s bukem a s příměsí dalších dřevin (dub, lípa, jedle, jilm, třešeň). Tímto způsobem se do porostních směsí mohou dostat i dřeviny, jejichž obnova je na kalamitních plochách nemožná, či přinejmenším velice problematická.

Obnova porostů na rozsáhlých kalamitních plochách s sebou přináší problém snížené schopnosti uplatnění melioračních a zpevňujících dřevin. Expanze živelně se zmlazujících dřevin (javor, jasan) v některých případech vytlačuje cennější cílové dřeviny (buk, jedle, jilm) z porostní struktury. Klíčovým úkolem zlepšení stavu přírody a krajiny v rámci Doupovských hor je dnes využití každé podpory vývoje lesních porostů směrem k přirozené dřevinné skladbě. Pomocí obnovních opatření navržených v projektu Operačního programu životního prostředí - Zvýšení biodiverzity lesních porostů v evropsky významné lokalitě Hradiště byl nastartován proces ke zlepšení tohoto stavu. Navrhovaný způsob hospodaření respektuje zájmy ochrany druhů a společenstev, ale na druhou stranu poskytuje přiměřený hospodářský užitek. To je nesmírně důležité pro dlouhodobé zajištění péče o předmětné pozemky. Projekt výrazně napomůže zlepšení druhové skladby porostů a zvýší jejich ekologickou stabilitu v době probíhající klimatické změny, zvláště pak v kombinaci s Projektem OPŽP – Výchova lesních porostů se zaměřením na podporu melioračních a zpevňujících dřevin na pozemcích VLS ČR, s. p., v rámci „Ptačí oblasti Doupovské hory“ jako součásti území NATURA 2000. V prů-

běhu jeho uplatňování se předpokládá i výrazná redukce jehličnaté složky porostů (SM), která byla použita k urychlenému zalesnění plošně rozsáhlých kalamitních ploch z důvodu zajištění základních funkcí lesa a také jehličnatého podílu porostů založených dvojsadbami buku se smrkem.

Shrnutí zájmů ochrany přírody ve vztahu k lesním porostům

Lesní porosty na území Doupovských hor, konkrétně v oblasti Pustého zámku, jsou jednoznačně vysoce ceněny z hlediska ochrany druhů i jejich společenstev. Případná poškození způsobená negativními vlivy lidské činnosti je naprosto nezbytné napravovat nejenom z hlediska národních zájmů v ochraně rostlin a živočichů, ale i z hlediska ochrany a tvorby jejich biotopů. Jedná se především o podporu a zachování prioritních typů přírodních stanovišť, kterými jsou v oblasti Pustého zámku Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum* - L5.1 Květnaté bučiny a lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklich - L4 suťové lesy.

Jedná se o nejkvalitnější květnaté bučiny v Doupovských horách s bohatým výskytem měsíčnice vytrvalé (*Lunaria rediviva*). Jsou významným biotopem lejska malého (*Ficedula parva*), čápa černého (*Ciconia nigra*), datla černého (*Dryocopus martius*), nebo žluny šedé (*Picus canus*) – předmětů ochrany EVL. Obnova lesních porostů je v této fázi žádoucí pouze bukem, ve výchově porostů je nutné upřednostňovat buk, jilm a lípu před ostatními dřevinami, zejména jehli-

čnatými. Pokusit se alespoň o částečné znovuzavedení jedle nejen do porostních směsí při obnově, ale i formou podsadeb. S ohledem na chráněné druhy dutinových ptáků ponechávat doupné stromy a stromy na dožití, na vhodných místech ponechávat dřevní hmotu na zetlení. Žádoucí je vymezení bezzásahové zóny (jádrové zóny) zahrnující zbytkové bukové porosty.

Závěr

Krajina je vyšším ekosystémem (geobiocenózou), jehož potenciál je tvořen větším množstvím lesních, lučních, mokřadních, vodních a polních ekosystémů. Lesní porosty jsou tedy vždy součástí širších přírodních a společenskoekonomických vazeb v krajině. Z ekosystémového přístupu vyplývá, že „hospodářské činnosti“ v lese, tedy i obnova a výchova porostů, nejsou nikdy pouhým zásahem do stromové části krajiny, ale vždy hluboce zasahují i do struktur a funkcí celého krajinného ekosystému. Proto by moderní lesní hospodářství mělo být výsledným kompromisem mezi cílenou produkcí dřeva a šířeji pojatou péčí o víceúčelové funkce lesních porostů. Je nezbytné mít na paměti, že hospodářská opatření, při nichž se bere v úvahu pouze bezprostřední důsledek bez ohledu na nepřímé důsledky, jsou neuvážená, značně lehkomyslná a neslučují se s pěstováním lesa na ekologickém základě. Každý zásah do přírody působí jako impuls pro řadu následujících procesů.

Mgr. Jiří Křivánek

Skalnatý výchoz na vrcholu Pustého zámku

SOUDOBY VÝSKYT MOTOLIC U DIVOKÝCH PŘEŽVÝKAVCŮ NA ÚZEMÍ ČR, JEJICH PŮSOBENÍ NA ZVĚŘ A HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA, MOŽNOSTI KONTROLY PARAZITÓZ

J. Lamka - Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, M. Kašný - Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta v Praze

Nejběžnější druhy motolic divokých přežvýkavců na našem území

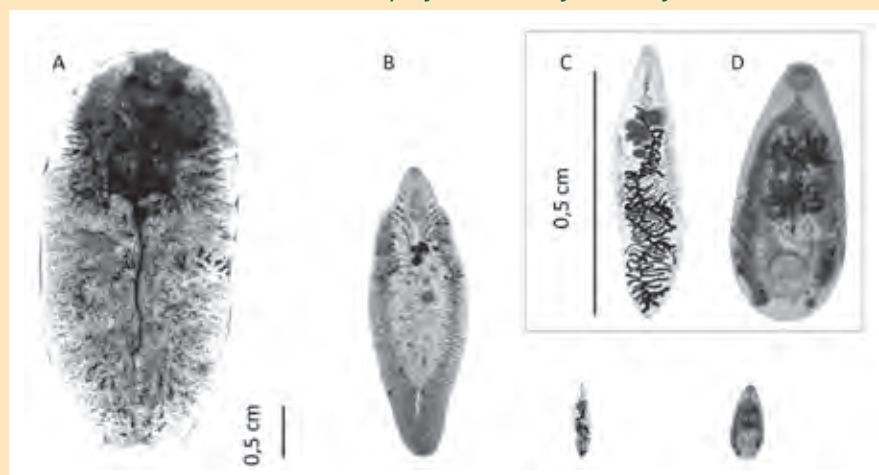
V ČR se v současné době můžeme setkat se čtyřmi druhy motolic. Nejběžnější je motolice obrovská (*Fascioloides magna*, vyvolávající onemocnění zvané fascioloidóza), dále jsou prokazovány nákazy motolicí jelení (*Paramphistomum cervi*, paramphistomóza), motolicí kopinatou (*Dicrocoelium dendriticum*, dikrocelióza) a motolicí jaterní (*Fasciola hepatica*, fasciolóza). Přestože zkušenější pozorovatel jednotlivé druhy dospělých motolic odliší, i tak je přesnému určení motolice obrovské a motolice jaterní nutné věnovat zvýšenou pozornost, tyto dva druhy jsou často zaměňovány (Obr. 1).

Kromě nálezů červů lze postižení zvířete prokázat i mikroskopickým vyšetřením trusu a zde přítomných vajíček motolic, ovšem druhové určení jednotlivých motolic podle velikosti a stavby vajíček je mnohem náročnější (Obr. 2). K dispozici jsou u nás již nejmodernější diagnostické postupy založené na molekulárních metodách, které umožňují spolehlivé druhové odlišení vajíček motolic (Katedra parazitologie, Přírodovědecká fakulta UK v Praze).

Provázanost nálezů motolicemi u divoce žijících a hospodářských přežvýkavců

K nálezům působeným motolicemi jsou vnímaví nejen divocí přežvýkavci, ale i přežvýkavci chovaní pro hospodářské účely. Přitom první z nich, postižení jakýmkoliv zmíněným druhem motolic, mohou zprostředkovat nákazu vnímavým druhům hospodářských přežvýkavců (skot, ovce, kozy, aj.), a to zanesením

Obr. 1: Porovnání velikosti těl dospělých motolic jednotlivých druhů

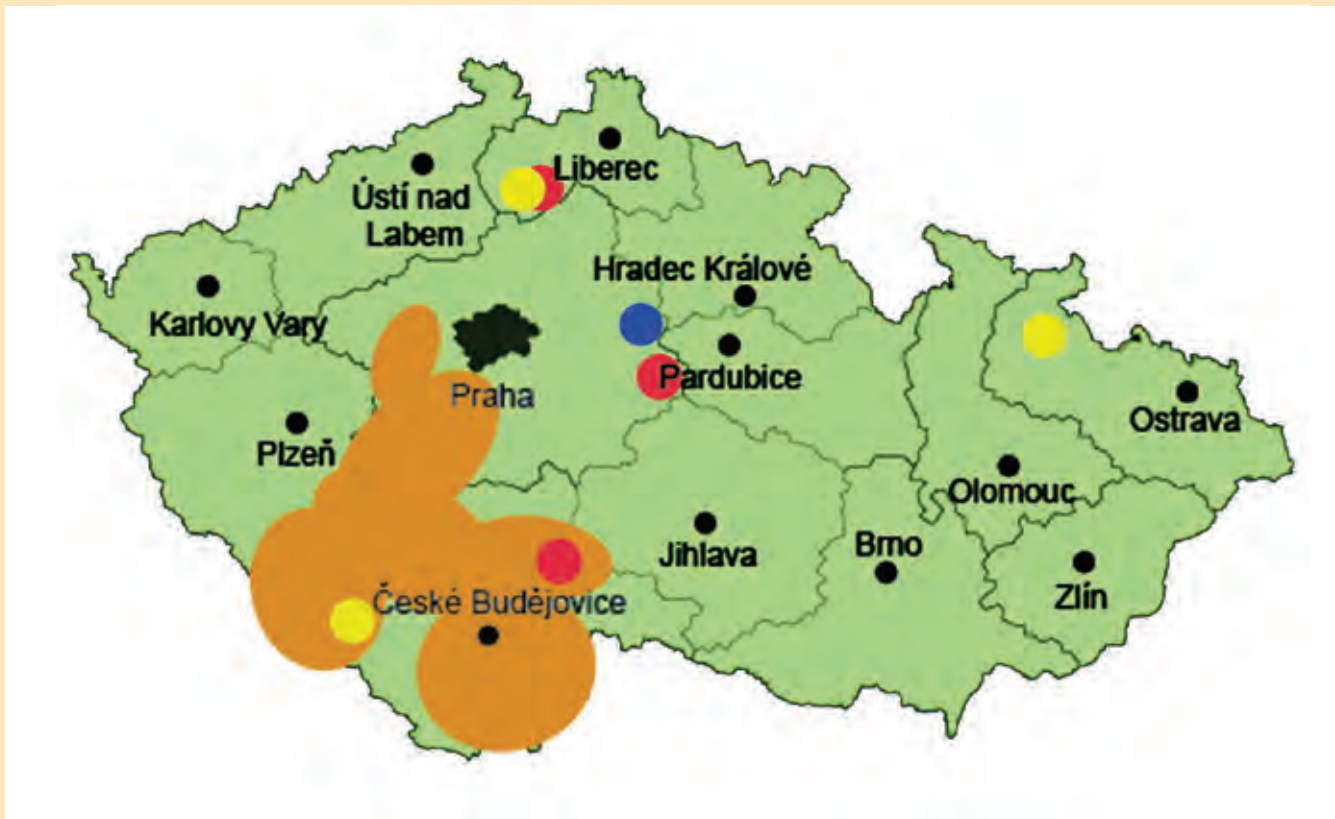
(A) Motolice obrovská, velikost dospělé motolice je 3-10 cm, poškozují přímo jaterní tkáň, v ní tvoří cysty; nejběžnější motolice jelenovité zvěře u nás. (B) Motolice jaterní, velikost dospělé motolice je 2-4 cm, poškozují žlučovody v játrech; je parazitem všech jelenovitých a muflona. (C) Motolice kopinatá, velikost dospělé motolice je 6-10 mm, poškozují žlučovody v játrech; je parazitem hlavně muflona, ale i jelenovitých. (D) Motolice jelení, velikost dospělé motolice je 5-12 mm, poškozují dvanácterník a předžaludek; je parazitem hlavně jelenovitých. Převzato, citace jsou k dispozici u autorů příspěvku.

Obr. 2: Porovnání velikosti a stavby vajíček jednotlivých druhů motolic (autor: Mgr. Veronika Siegelová)

(A) motolice obrovská, (B) motolice jaterní, (C) motolice jelení, (D) motolice kopinatá.

Obr. 3: Mapa aktuálního výskytu jednotlivých druhů motolic u divokých přežvýkavců, výsledky šetření autorů příspěvku

Motolice obrovská – oranžová barva, *motolice jaterní* – červená barva, *motolice jelení* – žlutá barva, *motolice kopinatá* – modrá barva

vajíček motolic přítomných v jejich trusu na společně využívané pastviny. Na takových pastvinách však infekce může probíhat i v obráceném směru; zdravá zvěř se nakazí od hospodářských přežvýkavců a motolice pak volně žijící zvěř šíří do dalších, v té době nákazy prostých, lokalit. Všeobecně je šíření nálezů motolic podmiňováno vylučováním vajíček parazitů s trusem přežvýkavců a přítomností mezihostitelů, jimiž jsou různé druhy plžů. K pohlavnímu dospívání motolic v napadených hostitelích parazitů však u některých druhů přežvýkavců nemusí docházet (týká se hlavně motolice obrovské při nálezce skotu, ovcí, srnce, aj.). Takové nákazy přesto představují pro napadené druhy zvířat výraznou parazitologickou zátěž, která může skončit až nejtěžšími důsledky, jakými jsou nucené vyřazení z chovu, sanitární odlov či úhyn. Takové případy byly na našem území časté zvláště v 60. letech minulého století, poté se situa-

ce díky intenzivnímu boji s motolicemi výrazně zlepšila, v současné době naše pozorování opět prokazují, že v části chovů hospodářských zvířat se některé druhy zmíněných motolic již opět běžně vyskytují.

A situace v soudobém výskytu motolic u divokých přežvýkavců? Tak tady jsou nálezy o výskytu motolic mnohem častější a průkaznější. Zvláště výskyt motolice obrovské je značně rozšířený a časově fixovaný v několika krajích: Jihočeský, Karlovarský, Plzeňský, Středočeský (Obr. 3). Zároveň je patrná tendence zvětšování oblasti s výskytem nákazy touto motolicí, areál je rozšiřován především západním směrem (přes naše území směrem k hranicím s Německem).

Negativní dopady působení motolic na postižené přežvýkavce

V tělech definitivních hostitelů parazitů, tj. divokých i domácích přežvýkavců, jsou koncová stádia

motolic nejčastěji lokalizována v zažívacím traktu (motolice jelení) a játrech (motolice obrovská, motolice jaterní a motolice kopinatá); napadení jater bývá mnohem závažnější než přítomnost motolic v žaludku, dvanácterníku či ve střevě. Poškození jater se většinou projevuje celou škálou příznaků, jakými jsou nechutenství, poruchy trávení, průjem (v některých případech s krví v trusu) vedoucí k podvýživnosti, vyhublosti, otokům. Zvěř je v důsledku těchto problémů oslabená, pomalá. U napadených jedinců se můžeme setkat také s pozdním přebarvováním a sníženou kvalitou trofejí. Nákazy větším počtem parazitů současně nebo nákazy některých druhů přežvýkavců mohou být doprovázeny vážnými zdravotními problémy doprovázenými v určitých případech až úhynem napadeného jedince (toto platí zejména pro motolici obrovskou). V důsledku migrace nedospělých motolic přes střevo a dutinu břišní do jater

mohou také vznikat krvácivá ložiska a lokální záněty. Infekcí postižená játra bývají zvětšená, s tmavými skvrnami a výstupky až vybouleninami na povrchu (Obr. 4). V jaterní tkáni můžeme nalézat dutiny (cysty) vyplněné tmavou tekutinou a obsahující červy nebo červy, kteří se nacházejí ve zbytnělých žlučovodech. Motolice jelení, jakožto jediná ze zmiňovaných motolic parazitující ve střevech svých hostitelů, může významně poškodit stěny předžaludku či počátečních partií tenkého střeva.

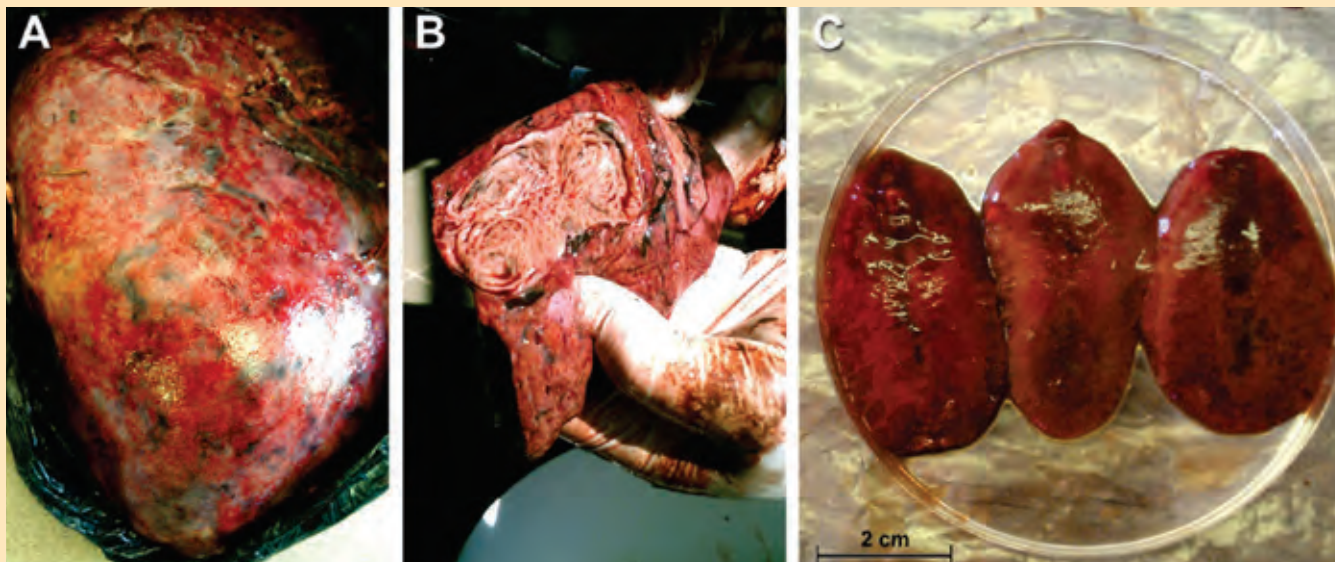
Možnosti kontroly parazitóz způsobených motolicemi

Docílit účinné kontroly výskytu motolic v chovech divokých přežvýkavců je komplikovaný proces, který v porovnání s domácími přežvýkavci zahrnuje mnohem menší škálu možností. V úvahu připadají taková běžná opatření, jakými jsou průběrný lov zjevně nemocných jedinců, vytvoření zábran ve využívání ploch zamořených mezihostiteli parazitů, udržování populačních stavů zvěře na přiměřených stavech, hromadné podávání léčivých látek v krátkém období kalendářního roku, aj. Chovatelé hospodářských přežvýkavců mají k dispozici i další možnosti vycházející z podmínek jejich chovu, těmi jsou uplatnění různých zootechnických opatření, cílená péče o pastevní areály především zaměřená na

omezení výskytu mezihostitelských plžů, využití průběžné parazitologické kontroly zdravotního stavu zvířat, individuální využívání léčivých látek v čas potřeby, aj. Využitelnost léčivých látek je všeobecně podmíněna i takovými negativními skutečnostmi, jakými jsou účinnost léčiv jen proti části motolic v napadeném zvířeti (léčba nepostihne nejmladší stádia) nebo výskyt motolic, které jsou k podání léčiv z části či zcela odolné (tzv. helmintorezistence); ta se týká hlavně hospodářských chovů.

Obr. 4: Játra jelena evropského napadená motolicí obrovskou. (A) typické barevné skvrny patrné na povrchu jater, (B) ložiska v jaterní tkáni (cysty), kde jsou usazeny motolice, (C) dospělé motolice vyňaté z jaterních ložisek

PODZIMNÍ VÝLOVY RYBNÍKŮ U VLS

Plumlov, Hrubá louka, foto: Holátko

Plumlov, Hrubá louka, foto: Holátko

Hořovice, Dolní Padrtský, foto: Cink

Již tradičně se i letos v podzimních měsících u všech divizí VLS konaly výlovy rybníků. Lovily se jak násadové, tak tržní ryby. Násadové ryby se většinou přesazují do dalších rybníků, tržní ryby jsou určeny k prodeji nebo jimi nasazujeme naše rybářské revíry. Na každé divizi měla veřejnost možnost zúčastnit se výlovu jednoho hlavního rybníka, při němž se prodávaly živé ryby a povětšinou bylo připraveno i nějaké občerstvení. V letošním roce nám počasí přálo a všechny výlovy proběhly bez problémů, ke spokojenosti všech. A jak výlovy u jednotlivých divizí dopadly?

U divize Karlovy Vary se lovily 2 hlavní rybníky, Javorná a Krásný. Jako první se dne 16.10. lovila Javorná (výměra 9,8 ha), z které se podařilo slovit 1 700 kg tržního kapra o průměrné váze 1 až 1,5 kg a 3 000 kg násadového kapra. A jako druhý se lovil dne 8.11. Krásný rybník (výměra 10 ha). Vylovilo se 2 300 kg lína, 1 100 kg kapra do 1 kg a 3 100 kg kapra 1–1,5 kg. Kromě toho proběhly výlovy i násadových ryb v množství 4 000 kg z rybníků Albeřice a Jesenský. Většinu ryb koupili stálí odběratelé a malá část násady posloužila k opětovnému zarybnění rybníků.

Na divizi Plumlov proběhl dne 25.10. výlov hlavního rybníka Hrubá louka (výměra 4 ha). Výlov byl koncipován také jako akce pro veřejnost z okolních obcí

a děti z MŠ a ZŠ Myslejovice. Účast na výlovu byla hojná a cca 700 kg ryb se prodalo přímo na hrázi. Souběžně s výlovem proběhla kontrola z Vojenského veterinárního ústavu Hlučín zaměřená na chov ryb a jejich prodej, včetně porážky a dodržování hygienických předpisů. Kontrola dopadla výborně, přestupky proti platné legislativě nebyly zjištěny. Celkem se z rybníka vylovilo 4 215 kg ryb, z toho 2 700 kg těžšího kapra (váha 2,27 kg), 1 100 kg lehčího kapra (váha 1,54 kg), 30 kg amura, 150 kg candáta, 55 kg štiky, 30 kg lína a 150 kg bílé ryby. Většina ryb posloužila k zarybnění našich rybářských revírů a 1 550 kg bylo prodáno odběrateli.

Divize Horní Planá v roce 2013 vylovila celkem 18 000 kg ryb. Z toho 10 000 kg kapří násady do 1,8 kg, 5 000 kg kapra tržního od 1,8–2,5 kg a 3 000 kg kapra ve výběru. Nejvíce ryb se dne 24.10. slovílo na rybníce Dolanský (výměra 10 ha), a to 12 000 kg kapra (6 000 kg násada, 4 000 kg tržní, 2 000 kg výběr). Většina ryb byla prodána odběratelům a část ponechána k vánočnímu prodeji. Na sádkách ve Chvalšínách se také v průběhu roku prodalo 2 000 kg pstruha duhového z vlastní produkce.

Dne 21.10. u divize Lipník nad Bečvou probíhal výlov rybníka Čermná horní (výměra 4,7 ha). Za pěkného po-

Horní Planá, foto: Dolanský

časí se podařilo vylovit celkem 5 800 kg ryb. Z toho bylo 4 460 kg kapra (průměr 1,63 kg), 850 kg amura, 85 kg štiky, 85 kg candáta, 10 kg sumce a 300 kg cejna. Při výlovu se na hrázi prodalo 750 kg ryb, zbytek je určen k vánočnímu prodeji a zarybnění rybářských revírů. S výlovem jako každý rok pomáhala v rámci praxe jedna třída SLŠ Hranice, tentokrát to byli žáci 2. ročníku. I přes svůj mladý věk odvedli kus práce a vody a bláta se vůbec nebáli.

U divize Mimoň se lovily rybníky Ploužnický (výměra 5,9 ha) a Hvězdov III - Mlýnský (výměra 2,5 ha). Z Ploužnického rybníka se dne 30.10. odlovila jen potřebná část obsádky, 900 kg kapra o průměrné váze 1,3 kg, 400 kg kapra o průměrné váze 3,1 kg a 10 trofejových kaprů o průměrné váze 10 kg. Rybník Mlýnský dne 14.11. vydal 5 300 kg kapra o váze 2,4 kg. Část ryb se nasadila do našich revírů, část se prodala odběratelům a 1 800 kg koupili zájemci na hrázi.

Výlov největšího letos loveného rybníka, Dolního Padrtského (výměra 54 ha), proběhl na divizi Hořovice v termínu 5.–6.11. Vyloveno bylo: 38 000 kg kapra I o průměrné kusové váze 1,8 kg, 7 000 kg výběrového kapra o průměrné kusové váze 2,5 kg, 500 kg amura, 600 kg lína, 400 kg plotice a 200 kg dravé ryby (štika a candát). Kapr I je určen na prodej do velkoobchodní sítě, převážně na vývoz do zahraničí. Výběrový kapr a ostatní vedlejší ryby ponecháme na sádkách v Mirošově, jsou určeny k maloobchodnímu vánočnímu prodeji. Plotici jsme prodali Českému rybářskému svazu, který ji použil na zarybnění řeky

Berounky, kde rybí obsádku decimují kormoráni. Výlov byl pro nás specifický, protože jsme lovíli rybník, který prošel v roce 2012 částečným odbahněním. Vše dopadlo dobře, dno rybníka v okolí loviště bylo bez bahna a nebyly v něm žádné prohloubené jámy. Veškerá opatření, která jsme provedli v rámci zlepšení životních podmínek pro raka kamenáče v řece Klabavě, se ukázala jako funkční a účelná.

Celkem se v roce 2013 u VLS při podzimních výloveh rybníků, i přes chladné jarní počasí a dlouhou zimu, podařilo slovit 96 515 kg ryb, což je o 24 300 kg více než v loňském roce. Všichni zájemci mají možnost zakoupit ryby z podzimních výlovů na našich sádkách v Mirošově a ve Chvalšínách, prodej zde bude probíhat až do Vánoc.

Lukáš Kovár
technik - porybný,
divize Lipník nad Bečvou

Mimoň, Ploužnický, foto: Šerý

Karlovy Vary, Javorná, foto: Riedl

Lipník, Čermná horní, foto: SLŠ

PRŮBĚŽNÝ STAV PROJEKTU ZAKLÁDÁNÍ SEMENNÝCH SADŮ

Rok 2013 je již třetím rokem, kdy se realizuje projekt s poměrně komplikovaným názvem Využití genových zdrojů lesních dřevin pro zachování biologické rozmanitosti a obnovu lesa pro VLS ČR, s. p. Zjednodušeně lze říci, že projekt obnáší založení semenných sadů první generace hlavních hospodářských jehličnatých dřevin (smrk ztepilý, borovice lesní a jedle bělokorá) a zahájení testů potomstev.

Projekt je realizován v rámci programu ALFA vyhlášeného Technologickou agenturou České republiky (dále jen TAČR). Celkové uznané náklady projektu jsou 18 400 tis. Kč. Z toho 9 400 tis. Kč jsou uznané náklady příjemce podpory, České zemědělské univerzity v Praze, a 9 000 tis. Kč jsou uznané náklady dalšího účastníka projektu, Vojenských lesů a statků ČR, s. p. Z celkové částky 9 000 tis. Kč financují VLS ČR, s. p., 4 734 tis. Kč z vlastních zdrojů a 4 266 tis. Kč je předmětem podpory z TAČR.

Vzhledem k tomu, že realizace projektu probíhá v letech 2011–2016, zahájíme v příštím roce již jeho druhou polovinu. A to může být důvod, proč zrekapitulovat výsledky, jichž bylo dosud dosaženo.

Výběr rodičovských stromů

Základními předpoklady pro stanovení lokalit, v nichž budou vybírány rodičovské stromy, byla analýza průniku ploch přírodních lesních oblastí a lesních vegetačních stupňů. Záměrem bylo, aby bylo možné vypěstovaný reprodukční materiál použít v souladu s legislativními předpisy a rozhodnutími o uznání zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu na co největší porostní ploše.

Ze zpracovaného přehledu vyplývá, že na divizi Hořovice má největší zastoupení PLO 7 (79,6%), na divizi Horní Planá PLO 13 (81,5%), na divizi Karlovy Vary PLO 4 (95,9%), na divizi Mimoň PLO 18 (79,8%), na divizi Plumlov PLO 30 (85,7%) a na divizi Lipník nad Bečvou PLO 29 (84,7%). Výběr rodičovských stromů byl naplánován do lesních vege-

tačních stupňů tak, aby původ pokryl co možná největší rozsah plochy porostní půdy na jednotlivých divizích. Smrk ztepilý na Horní Plané byl vybírán v LVS 6 a 7, na Karlových Varech v LVS 4 a 5, na Plumlově v LVS 2 a 3 a v Lipníku nad Bečvou v LVS 4 a 5 (šlechtění na produkci) a LVS 3 (šlechtění na stresoleranci). Jedle bělokorá na Horní Plané byla vybírána z LVS 6 a na Karlových Varech z LVS 4 a 5. Borovice lesní na Mimoň byla vybírána z LVS 3.

Na základě průniku PLO a LVS, v nichž bude reprodukční materiál využitelný v souladu s legislativními předpisy a rozhodnutími o uznání zdroje kvalifikovaného reprodukčního materiálu, byly zpracovány grafické přehledy budoucího využití sadebního materiálu na jednotlivých lesních hospodářských celcích (LHC) VLS. Příklad zpracovaných map je zobrazen v příloze č. 1 a všechny mapy jsou ke zhlédnutí zveřejněny v digitálním úložišti L:/Evidence semenných sadů.

Po zpracování a analýze výše uvedených podkladů bylo rozhodnuto, že jednotlivé rodičovské stromy budou vybrány v následujících dřevinách, přírodních lesních oblastech a lesních vegetačních stupních. Pro výběr byly následně určeny konkrétní lesní hospodářské celky VLS. Přehled dřevin, PLO, LVS a LHC určených k výběru rodičovských stromů je uveden v tabulce č. 1.

V letech 2008–2011 (tzn. částečně už před zahájením realizace projektu) byly postupně selektovány všechny rodičovské stromy. Výběr probíhal na základě

detailního posouzení fenotypu předem vytipovaných jedinců, nebo jedinců v doporučených porostních skupinách. Na předběžném vytipování se podíleli především pracovníci lesních správ a divizí VLS. Detailní posouzení a finální výběr poté prováděli pracovníci katedry dendrologie a šlechtění lesních dřevin FLD ČZU Praha.

Selekčními kritérii byly především produkční vlastnosti jednotlivých stromů – tvar kmene, čištění kmene, tvar koruny a výška nasazení koruny. V jediném případě, u souboru rodičovských stromů č. 5 (viz tabulka č. 2), byla selekčním kritériem tolerance ke stresovým faktorům jako jsou biotičtí a abiotičtí škodliví činitelé.

Na základě odborných posudků zpracovaných Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů byla na příslušný orgán státní správy lesů (Vojenský lesní úřad Praha) podána žádost o uznání zdroje kvalifikovaného reprodukčního materiálu lesních dřevin. Celkem bylo žádáno o uznání 488 kusů rodičovských stromů. Původně navržený počet byl tedy snížen o 14 stromů. Přehled počtu rodičovských stromů navržených k uznání a nakonec uznaných, a to podle jednotlivých souborů, je uveden v tabulce č. 2.

Jednotlivá rozhodnutí o uznání zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu byla VLS doručena v letech 2008–2012.

Sběr roubů a roubování

Sběr roubů z rodičovských stromů i výroba roubovanců byly prováděny

Tabulka č. 1

Soubor	Dřevina	PLO	LVS	LHC	Divize
1	Smrk ztepilý	13	6,7	Arnoštov, Chvalšiny, Horní Planá	Horní Planá
2	Smrk ztepilý	4	4,5	Dolní Lomnice, Klášterec, Valeč	Karlovy Vary
3	Smrk ztepilý	30	2,3,4	Myslejovice, Rychtářov	Plumlov
4	Smrk ztepilý	29	4,5	Libavá, Potšát, Velký Újezd, Hlubočky, Bores	Lipník nad Bečvou
5	Smrk ztepilý	29	3	Velký Újezd, Hlubočky	Lipník nad Bečvou
6	Jedle bělokorá	13	6	Arnoštov, Horní Planá	Horní Planá
7	Jedle bělokorá	4	3,4	Klášteřec, Valeč	Karlovy Vary
8	Borovice lesní	18	3	Hradčany, Břehyně, Dolní Krupá	Mimoň

Tabulka č. 2

Soubor	Dřevina	PLO	LVS	Divize	RS navržené k uznání (ks)	Uznané RS (ks)
1	Smrk ztepilý	13	6,7	Horní Planá	64	63
2	Smrk ztepilý	4	4,5	Karlovy Vary	71	64
3	Smrk ztepilý	30	2,3,4	Plumlov	70	68
4	Smrk ztepilý	29	4,5	Lipník nad Bečvou	73	72
5	Smrk ztepilý	29	3	Lipník nad Bečvou	56	54
6	Jedle bělokorá	13	6	Horní Planá	48	48
7	Jedle bělokorá	4	3,4	Karlovy Vary	40	40
8	Borovice lesní	18	3	Mimoň	80	79
Celkem					502	488

externími dodavateli vybranými na základě veřejných zakázek.

Rouby se sbírají v zimním období z vrcholové části koruny. Za zmínku stojí sběr roubů z jedle bělokoré, kdy musí být rouby sebrány z absolutního vrcholu, z přeslenu, na kterém obvykle vyrůstají samičí šištice. Větve sebraná ze správného přeslenu se pozná podle toho, že na ní jsou zbytky větven po rozpadlých šiškách. Pokud nejsou rouby odebrány z těchto větví, roubovanci v semenném sadu potom obvykle neplodí.

Po odběru byly větve s rouby bezprostředně dodány k roubování. Roubovance smrku ztepilého z Horní Plané a Lipníku nad Bečvou byly pěstovány na Šlechtitelské stanici Truba, která je součástí Fakulty lesnické a dřevařské ČZU Praha. Roubovance smrku ztepilého z Lipníku nad Bečvou a Plumlova byly vyrobeny firmou Karel Machala – speciální lesnické práce. Roubovance jedle bělokoré z Horní Plané a Karlových Varů, smrku ztepilého z Karlových Varů a borovice lesní z Mimoň jsou dosud dopěstovány v plzeňském arboretu Sofronka, které je organizační složkou Správy veřejných statků města Plzně.

Pěstování roubovanců od naroubování po expedici trvá čtyři roky a jeho cena se pohybuje od 170 do 200 Kč/ks.

Výběr ploch pro založení semenných sadů

Plochy pro založení semenných sadů byly vybírány podle daných kritérií. Základním kritériem byly vlastnické vztahy. Podmínkou bylo, aby na vybraném pozemku měly právo hospodařit VLS. Tím bylo spektrum potenciálních pozemků značně zúženo. Ačkoliv se zdá, že v rámci vojenských

újezdů je k dispozici celá řada vhodných pozemků, na převážné většině z nich má právo hospodařit VUUS (Vojenská ubytovací a stavební správa).

Další kritéria pro výběr již lze řadit mezi kritéria vlivu prostředí. Jako nejvhodnější se jevíly pozemky s trvalými travními porosty, které jsou pravidelně udržovány, a tak není nutné vydávat finanční náklady na přípravu plochy. Na trvalých travních porostech jsou zakládány 4 semenné sady. Další 3 semenné sady jsou zakládány na plochách lesních školek, kde se redukuje plocha pro výrobu krytokořenného sadebního materiálu. Jeden semenný sad bude založen na ploše bývalého semenného sadu, který již dosáhl konce své životnosti. Výhodou je, že na plochách lesních školek a semenného sadu není nutné budovat nové oplocení, ale je možné zcela nebo po drobných opravách využít oplocení stávající.

Plochy byly vybírány tak, aby byla dodržena izolační vzdálenost 300–500 m od porostů stejného druhu dřeviny. V případě, že vzdálenost není dodržena v okamžiku založení semenného sadu, jsou přijata opatření, aby byly porosty nebo jednotlivé dřeviny stejného druhu vytěženy do doby, kdy nastane plodnost semenného sadu. Dřevinami stejného druhu již nebude probíhat obnova až do zmíněné minimální izolační vzdálenosti.

Plochy jsou umístěny na rovinách nebo mírných svazích do cca 15° s jižní nebo jihozápadní expozicí, kde lze předpokládat maximální oslunění, dávají předpoklady k dobré fruktifikaci a eliminují vliv někdy poněkud větší nadmořské výšky. Jsou zcela vyloučeny mrazové kotliny, místa vystavená častým silným větrům, severní svahy,

plochy zastíněné z jižní a jihozápadní strany (vlivem konfigurace terénu nebo vysokými porosty) a inverzní polohy. Semenné sady se nacházejí v nadmořských výškách do 600 m n. m.

Co se týče půd, jsou semenné sady založeny na středně úrodných půdách s příznivým pH, kde hladina podzemní vody nezasáhá výše než 70 cm pod povrch terénu. Vyloučeny jsou půdy oglejené, degradované a plochy se stagnující vodou nebo půdy těžké, studené a zamokřené. Dále jsme se vyhýbali půdám trvale suchým nebo půdám trpícím častými přísuškami.

Velikost ploch semenných sadů se pohybuje od 0,64 ha do 3 ha. Jako tvary jsou zvoleny pravoúhlé čtyřúhelníky. Ve dvou případech se jedná o čtverce a v šesti případech o obdélníky.

Všechny zakládané semenné sady jsou dopravně velmi dobře přístupné po zpevněných cestách.

Založení semenného sadu (výstavba, design, výsadba)

Výstavba oplocení

Před zahájením výstavby oplocení semenných sadů byla připravena technická

Roubovanec smrku ztepilého v semenném sadu Kotáry

Výstavba oplocení semenného sadu smrku ztepilého U tlustého Bártla

Dvouletí roubovanci jedle bělokoré z divize Karlovy Vary

specifikace, na základě které jsou zpracovávány finanční rozpočty jednotlivých semenných sadů. Snahou je, aby byly všechny semenné sady postaveny v jednotném stylu. Hlavními požadavky na oplocení byly dlouhodobá funkčnost a zajištění neprostupnosti pro zvěř. Z těchto důvodů byly jako základní prvky zvoleny betonové sloupky pevně ukotvené do země pomocí betonu a těžké vázané pletivo URSUS AS 200/15/15 o výšce 2 metry.

Finanční rozpočty vycházejí z výše uvedených technických specifikací. Z dosud zpracovaných čtyř rozpočtů vyplývá, že oplocení lze vybudovat v ceně 812–949 Kč/bm. Celkové náklady pak vyplývají z délky oplocení konkrétního semenného

ho sadu. Celkové a jednotkové finanční náklady na dosud založené semenné sady jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Design semenného sadu

Roubovance byly na plochy semenných sadů vysazovány podle předem vypracovaných schémat. Schémata vznikla překryvem 4 schémat optimalizovaných metodou „Minimum - Inbreeding Design“ (Lstibůrek a El-Kassaby, 2010).

Přehled základních parametrů dosud vyhotovených schémat je uveden v tabulce č. 4.

Výsadba semenného sadu

Na plochu semenných sadů byly vysazovány vyřezané roubovance ve věku 4 let. Jednalo se o krytokořenné roubovance v kontejnerech o velikosti 1,5 litru. Výsadba byla prováděna motykou do jamek o velikosti 35 x 35 cm. Během výsadby byla důsledně hlídána identita

jednotlivých roubovanců a dodržování daného schématu (designu). Po vysazení byl ke každému roubovanci zatlučen modřínový hranolek (4 x 4 cm) o výšce 1,5 m, ke kterému byl roubovanec vyvázan, aby se eliminoval plagiotropní růst roubu. Štítek s označením čísla klonu je připevněn jak na roubovanci, tak i na opěrnému kolíku.

Ke konci roku 2013 byly vysázeny tyto semenné sady: smrk ztepilý (šlechtěný na strestoleranci) na divizi Lipník nad Bečvou (bývalá lesní školka Mrsklesy), smrk ztepilý na divizi Horní Planá (U tlustého Bártla), smrk ztepilý na divizi Plumlov (Kotáry) a smrk ztepilý (šlechtěný na produkci) na divizi Lipník nad Bečvou (Heřmánky).

Údržba semenného sadu

Údržba semenného sadu v prvních letech existence spočívá především v mulčování plochy, kontrole a údržbě oplocení (opravy, chemické odplevelení) a kontrole stavu roubovanců. Každoročně se provádí inventura roubovanců a případné uhynulé jedince je nutné nahradit jedinci stejného klonu, aby byl dodržen předem daný design. U roubovanců je třeba kontrolovat, příp. upravit kotvení ke kolíku a upevnění štítku s číslem klonu, aby nedošlo k jeho zarůstání do kmínku nebo větve.

V následujících letech se k výše uvedeným činnostem přidá tvarování roubovanců.

Ing. Pavel Češka

Vedoucí oddělení lesní výroby ŘSP Praha

Výsadba roubovanců smrku ztepilého v semenném sadu Heřmánky

Tabulka č. 3

Název semenného sadu	Délka oplocení (m)	Celkové náklady (Kč)	LVS
Mrsklesy*	-	-	-
U tlustého Bártla	480	389 725	812
Kotáry	640	591 874	924
Heřmánky	700	664 157	949
Elšíkova louka	320	282 000	881

* Pro založení semenného sadu Mrsklesy byla využita již oplocená plocha bývalé lesní školky.

Tabulka č. 4

Název semenného sadu	Plocha semenného sadu (ha)	Spon mezi rametami (m x m)	Řada x sloupec (ks)	Počet použitých klonů	Min. počet ramet 1 klonu	Max. počet ramet 1 klonu	Počet ramet celkem
Mrsklesy	1,00	5 x 5	18 x 18	44	4	11	324
U tlustého Bártla	1,44	4 x 4	28 x 28	56	4	19	784
Kotáry	2,40	10 x 5	11 x 37	55	6	10	407
Heřmánky	3,00	10 x 5	11 x 47	65	7	10	517

Myslivecká tematika na předmětech denní potřeby

Podíváme-li se kolem sebe, často se setkáme s předměty denní potřeby, které na sobě nesou výjevy s lesnickou a mysliveckou tematikou. Dnes, při velkovýrobě, se nedá vyhnout známčkářské. Já vždy sáhnu po těchto předmětech a vůbec mi nevádí jejich „umělecká hodnota“. Sklo, porcelán, kov, parohovina, to jsou často používané materiály. A témata? Lovná zvířata, zbraně, květy a lesní stromy - ty nejčastěji zdobí různé předměty. Nové katalogy hýří nabídkou. Já však připomínám historii.

Lovecký tesák, nůž s parohovinou anebo jen obyčejná silueta jelení hlavy na dnes již historickém vyhazovacím noži. Stříbrné kapesní hodinky patent ROSKOPF s motivem jelena jsou do dnes technickým unikátem. Zapálená dýmka s malbou lovné zvěře patřila ke společenskému vystupování, a když došlo na skleničku vína z džbánku, který zdobil lept nebo brus lovné zvěře v mosazném kování, byla vážnost profese potvrzena. Tyto předměty jsou dnes již v „důchodovém věku“. Ale i současný myslivecký klobouk svou barvou a trofejní výzdobou vždy prezentuje svého majitele. Vyzdobená lovecká zbraň je

na nejvyšším stupni chlouby na správném místě. Myslivecká tematika se dostala i na další předměty vyráběné pro denní potřebu. Ranní káva z hrníčku vyzdobeného srnčí hlavou a polední doušek piva ze sklenice s tetřevem nemůže pokazit náladu žádnému příznivci lesa a myslivosti. Knoflíky z paroží a myslivecký šperk mají dodnes hodně příznivců. Tyto předměty stáším jen získávají na ceně a jsou trvalou prezentací naší profese.

Tímto končí letošní články o předmětech spojených s lesnictvím a myslivostí (psí známky, odznaky přísežné stráže, symbolika a odznaky VLS a motivy lesnické a myslivecké na užitkových předmětech).

Pro příští rok bychom se mohli podívat na koníčky našich zaměstnanců. Vždyť ne každý může malovat, chovat zvířectvo, sbírat nebo vyrábět. Vždy se jedná o lásku, zájem, výsledky a hlavně znalosti dané problematiky. Proč s tím neseznámit i čtenáře na stránkách našeho časopisu?

Ladislav Müller

Prohlídka plochy s prostokořenným sadebním materiálem

Prohlídka provozu pro pěstování krytokořenného sadebního materiálu

Školkařský den VLS ČR, s. p.

Dne 15. října letošního roku uspořádala Správa lesních školek již sedmý školkařský den na středisku ve Lhotě. Tradiční setkání školkařů a zaměstnanců podniku zahájil generální ředitel Ing. Jiří Janota. V průběhu celého dne si účastníci, kterých bylo kolem 150, mohli prohlédnout jednotlivé plochy lesní školky s prostokořenným sadebním materiálem. Velký zájem byl o provoz pro pěstování krytokořenné-

ho sadebního materiálu ve fóliových krytech a na venkovních plochách, které byly tento rok poprvé v plném provozu. V letošním roce nás navštívili také pracovníci Slovenských státních lesů ze závodu Semenoles, kde jsme byli v září letošního roku na oslavách jejich devadesátého výročí od založení semenářského závodu. Nechyběla ani každoroční prezentace firem zabývajících se prodejem školkařských potřeb. Počasí nám vyšlo bez deště a po prohlídce školky byl čas na přátelské posezení a diskuze o krytokořenném sadebním materiálu. Již teď se těšíme na Vaši účast na příštím osmém ročníku školkařských dnů našeho podniku.

*Ing. Hana Peterková
technik správy lesních školek*

Prohlídka plnicí a oševací linky BCC pro výsevy do sadbovačů

Zahájení školkařského dne

Školkařská exkurze do Chorvatska

Na začátku září se pracovníci správy lesních školek zúčastnili exkurze do Chorvatska pořádané Sdružením lesních školkařů. Trasu po chorvatských školkách nám naplánovala cestovní agentura Chorvatských státních lesů (Hrvatske šume, d.o.o.). Chorvatské státní lesy obhospodařují 32 lesních školek s výměrou kolem 430 ha. My jsme navštívili čtyři z nich. Roční produkce sazenic je cca 12 milionů výsadbyschopných sazenic.

První školkou, kterou jsme navštívili, byla školka Limbuš (v oblasti Koprivnice), ve které se zaměřují na pěstování olše lepkavé a ořešáku černého, pěstují i dub, jasan a akát. Olšové semenáčky pěstují hydroponicky jako krytokořenné ve fóliovnících a poté je školkují do volné půdy. V této oblasti patří olše mezi důležité dřeviny, v blízkosti školky jsme viděli i semenný porost olše, který má zásobu až 600 m³ na ha. Další navštívená školka Oštarije (v blízkosti města Qgulin) pěstuje prostokořenné sazenice především smrku, jedle a borovice. Semenáčky tato školka nakupuje a pouze je dopěstovává do výsadbyschopných sazenic. Školka se skládá z několika ploch pro pěstování prostokořenných sazenic oddělených pruhy lesa. V přímořské části jsme navštívili školku Piket (poblíž Zadaru). Tato školka je vybavená moderní technologií BCC pro pěstování krytokořenného sadebního materiálu, podobnou jako mají VLS ve Lhotě. Kapacita této školky pro pěstování krytokořenných sazenic je obrovská, jsou zde 4 fóliovníky a 4 úložiště. Jejich kapacita však není plně využívána, jako doplněk se zde pěstuje sadba zeleniny. Poslední navštívenou školkou byla velmi stará školka Podbadanj (u Cirkvenice). Vzrostlé cedry ve školce jsou z dob jejího založení, které se datuje do druhé poloviny 18. století. V této školce jsou zaměřeni na pěstování okrasných rostlin, pěstování lesních dřevin je pouze v objemu 200 tis. kusů výsadbyschopných sazenic ročně, jedná se o několik druhů borovic.

Kromě školek jsme navštívili i další zajímavé lokality. Krátce jsme nahlédli do přírodního parku Papuk do oblasti okolo Jankovce s typickou přírodou centrální Slavonie. Podívali jsme se na Chorvatskou Saharu (Durdevački pijesci). Jedná se o geograficko-botanickou rezervaci, ve které rostou endemické rostliny. V rezervaci je zabraňováno sukcesí odstraňováním nežádoucích rostlin, aby byl zachován jedinečný ráz písčité plochy, a je zde zaměřováno rozšiřování okolního lesa. Také jsme se podívali na ostrov Krk, kde jsme se seznámili s problematikou zalesňování mediteránní oblasti. Zalesňování má za cíl obnovit původní vegetaci stálezeleného lesa. Využívá se zde umělé obnovy přes přípravné dřeviny – borovici černou spolu s dubem šípákem nebo borovice halepské spolu s dubem cesmínolistým. Důležitá je prevence proti požárům, která spočívá v péči o lesní porosty. Na ostrově Krk jsme také zhlédli borové porosty, které rostou na bývalých olivových sadech a jsou ponechány přirozenému vývoji.

V průběhu exkurze jsme získali představu o lesním školkařství v Chorvatsku a nahlédli do dalších, nejen lesnických témat. Měli jsme možnost vidět Chorvatsko jinak, než jej vidí běžní turisté z Čech, jezdící do přímoří. Určitě všem doporučuji navštívit i chorvatské vnitrozemí.

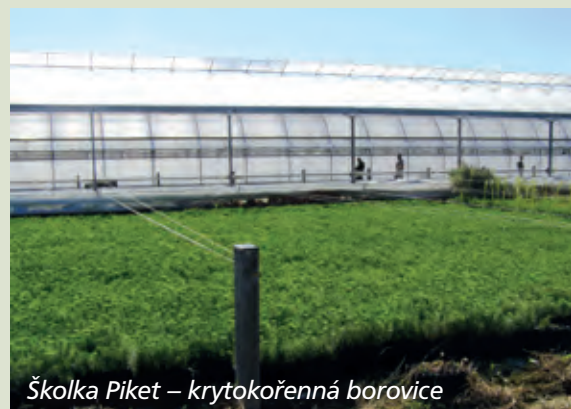
*Ing. Hana Peterková
technik správy lesních školek*

Zalesňování ostrova Krk

Školka Podbadanj – krytokořenné sazenice několika druhů borovic

Školka Piket – krytokořenná borovice

Společná fotografie účastníků exkurze na ostrově Krk, foto: Ing. Vladimír Foltánek

PTAČÍ OBLASTI U VLS ČR, s. p.

ČÁST VIII.

Na závěr našeho seriálu, bych Vás rád seznámil se zbývajícími ptačími oblastmi, které na pozemky VLS ČR, s. p. zasahují, i když pouze velmi okrajově. Jsou to:

Ptačí oblast Pálava (CZ0621029), která byla vyhlášena na území o rozloze 8 539 ha nařízením vlády ČR č. 682/2004 Sb., v okrese Břeclav v Jihomoravském kraji a předmětem ochrany jsou zde populace čápa bílého (*Ciconia ciconia*), včelojeda lesního (*Pernis apivorus*), orla mořského (*Haliaeetus albicilla*), strakapouda prostředního (*Dendrocopos medius*), strakapouda jižního (*Dendrocopos syriacus*), lejska bělokrkého (*Ficedula albicollis*), pěnice vlašské (*Sylvia nisoria*) a tuhyka obecného (*Lanius collurio*) a jejich biotopy. Nadmořská výška ve vyhlášené ptačí oblasti (PO) se pohybuje od 164 do 548 metrů nad mořem. PO Pálava je územně totožná se stejnojmennou CHKO a významným geomorfologickým prvkem je zde vápencové bradlo Pavlovských vrchů.

Ptačí oblast Třeboňsko (CZ0311033) byla vyhlášena na území o rozloze 47 360 ha nařízením vlády ČR č. 680/2004 Sb., v okresech Tábor, Jindřichův Hradec a České Budějovice v Jihočeském kraji a předmětem ochrany jsou zde populace kvakoše nočního (*Nycticorax nycticorax*), čápa černého (*Ciconia nigra*), ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*), kulíška nejmenšího (*Glaucidium passerinum*), motáka pochopa (*Circus aeruginosus*), rybáka obecného (*Sterna hirundo*), sýce rousného (*Aegolius funereus*), lelka lesního (*Caprimulgus europaeus*), včelojeda lesního (*Pernis apivorus*), orla mořského (*Haliaeetus albicilla*), strakapouda prostředního (*Dendrocopos medius*), žluny šedé (*Picus canus*), datla černého (*Dryocopus martius*), skřivana lesního (*Lullula arborea*), slavíka modráčka (*Luscinia svecica*), husy velké (*Anser anser*), volavky bílé (*Egretta alba*) na zimovišti, kopřivky obecné (*Anas strepera*) a lžičáka pestrého (*Anas clypeata*) na tahu a jejich biotopy. Nadmořská výška ve vyhlášené PO se pohybuje od 411 do 615 metrů nad mořem. Oblast je známá svým velkým množstvím rybníků – cca 500 s celkovou výměrou 7 500 ha. PO Třeboňsko patří mezi nejvýznamnější PO v České republice a byl tu zaznamenán výskyt přibližně 280 druhů ptáků, z toho 180 druhů zde hnízdí. Na většině území se rozkládá stejnojmenná CHKO a v roce 1977 byla tato oblast zařazena do sítě biosférických rezervací UNESCO.

Orl mořský, foto: Vlastimil Baštýř

Cílem ochrany PO Pálava a PO Třeboňsko je:

- zachování a obnova ekosystémů významných pro výše uvedené ptačí druhy v jejich přirozených areálech rozšíření;
- zajištění podmínek pro zachování populací výše uvedených druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany přírody.

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody (OOP) lze v PO Pálava a PO Třeboňsko, mimo současně zastavěné a zastavitelné části území obcí:

- provádět veškeré mýtní a předmýtní těžby a mechanizované práce v pěstební činnosti v lesních porostech v okolí známých obsazených hnízd včelojeda lesního, ve vzdálenosti menší než 200 metrů, v době od 1. května do 15. srpna a orla mořského, ve vzdálenosti menší než 300 metrů, v době od 1. ledna do 15. července;

- nově umísťovat myslivecká zařízení ve vzdálenosti menší než 200 metrů od známých hnízd včelojeda lesního a ve vzdálenosti menší než 300 metrů od známých hnízd orla mořského;
- měnit druh pozemků a způsoby jejich využití.

Lokalizaci známých obsazených hnízd sdělí písemně vlastníkům dotčených pozemků příslušný OOP před počátkem či v průběhu omezení těžební činnosti.

Předchozí souhlas příslušného OOP není třeba k činnostem:

- v případě opatření, jimiž se předchází nebo brání působení škodlivých činitelů na les, a k případným opatřením při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese;
- při realizaci činností k zajištění provozní způsobilosti pozemních komunikací.

Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*) je největší pták z řady dravců z čeledi jestřábovitých vyskytující se v Česku. Dosahuje velikosti 70 až 90 cm, rozpětí křídel až 2,5 metru a váhy 4 až 7 kg (samice). Jeho zbarvení je tmavohnědé, jen ocas je bílý a má výrazně žlutý hákovitý zobák. Pohlavně dospívají ve 4 až 5 letech. Vyskytuje se téměř v celé Euroasii od Islandu a Velké Británie až po Japonsko, Kamčatku a proniká i do Grónska. Výskyt orla mořského je spjat s vodním prostředím, a to se sladkými i slanými vodami. U nás si hnízda staví na vysokých stromech v převážně lesních komplexech s vodními plochami. Hnízdem je obrovská stavba z klacků o průměru přibližně 150 cm a hmotnosti několika set kilogramů. Hnízda si staví v lednu až únoru a koncem února začíná samice snášet vejce. Pár mívá více hnízd, která během života střídá. Ve snůšce bývají převážně 2 bílá vejce, na jejichž sezení se po dobu až 38 dní střídají oba rodiče. Doba krmení na hnízdě je 70 až 75 dní. V ČR je část populace stálá a část populace, převážně mladí jedinci, se potulují i na velké vzdálenosti. U nás zimují v rybníčních oblastech a u velkých vodních toků. Živí se především rybami a vodními ptáky i mršinami, a to především v zimním období po

zamrznutí rybníků. Denně spotřebuje až 1 kg potravy. V roce 2006 byl Českou společností ornitologickou vyhlášen za „Ptáka roku“. V Červeném seznamu ČR je zařazen v kategorii kriticky ohrožený druh a ve stejné kategorii je chráněn i dle prováděcí vyhlášky k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění. Chráněn je i dle přílohy č. I. směrnice č. 79/409/EHS, o ptácích a v České republice je předmětem ochrany mimo výše zmiňované PO Třeboňsko a PO Pálava i ve vymezené ptačí oblasti Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny. Evropská populace se odhaduje na 5 tisíc párů, v ČR pra-

videlně hnízdí 30 až 50 párů a zimujících jedinců je mnohem více, přibližně 150 jedinců.

Nejvíce ohrožujícím faktorem je vyrušování orlů, především v době hnízdění, a ilegální odstřel a otrava návnadami obsahující insekticid - Karbofuran.

V dalších číslech časopisu VLS bych Vás rád seznámil s velkoplošnými zvláště chráněnými územími, do kterých zasahují pozemky, k nimž mají VLS ČR, s. p., právo hospodařit.

*Text: Ing. Vladislav Seidl
ekolog VLS ČR*

Orel mořský, foto: Lukáš Kovár

Orel mořský, foto: Lukáš Kovár

Orel mořský, foto: Lukáš Kovár

Předávání pamětních listů

Svatováclavské troubení 2013

Stalo se již tradicí, že v předvečer svatého Václava 27.9. pořádají VLS ČR, s. p., divize Lipník n. B. ve městě Libavé „Svatováclavské troubení“. V letošním roce proběhl již sedmý ročník a nesl se v duchu těch předešlých. Opět jsme se sešli na prostranství před Lesní správou Libavá, opět jsme obdivovali trofeje jelenů ulovených v právě vrcholící jelení říji, opět zněly večerní oblohou tóny lovecké hudby v podání Trubačů VLS ČR, s. p., divize Lipník n. B. A opět se zvuk hudby mísil s troubením jelenů vycházejících se svými laněmi z blízkých lesů na louky v okolí Libavé. Ředitel divize Ing. Petr

Skočdopole předal úspěšným lovcům pamětní listy na jelení říji 2013, ThDr. Jan Kornek požehnal, tak jako v minulých letech, našemu konání a na závěr jsme poseděli v PDA a probrali letošní říji ze všech stran.

Jeden moment však byl při letošním Svatováclavském troubení nový. Ve svých šedesáti letech totiž ulovil svého prvního jelena pan Jiří Gratcl, zástupce ředitele Střední lesnické školy v Hranicích. Při této příležitosti byl pasován ředitelem divize na lovce jelenáře, a vzhledem k tomu, že se celého aktu účastnila jeho manželka

a synové, byly tyto chvíle pro něj i celou jeho rodinu nezapomenutelné.

Pokud budete chtít zažít atmosféru nejkouzelnějšího zářijového večera, přijďte. Těšíme se na setkání 27.9.2014 na Libavé.

Poděkování na tomto místě náleží všem zaměstnancům VLS i členům klubu VKM, kteří se na úspěšné organizaci celé akce podíleli.

Ing. Jan Jeniš

Hlavní inženýr divize Lipník n. B.

Foto: Karel Hodis a Jindřich Machala

Pasování na lovce jelenáře

Trubači VLS ČR, s. p., divize Lipník n. B.

Zlatý jelení z říje 2013

Jak vznikala medaile Vojenských lesů

Už od starověku byly mince nejen nositelem hodnoty, ale také důležitým sdělením jejich příjemcům. Vlastní ražba dokazovala suverénní vládu panovníků. Nyní se její význam trochu posunul. Medaile z drahého kovu je hodnotný dárek, krásná památka, ale i skvělý způsob, jak říct svému zaměstnanci, že si vážíte jeho práce a jeho přínosu pro společnost. A právě takovou medaili si nyní nechaly vyrazit Vojenské lesy ČR.

Ražba vlastní mince či medaile byla vždy odznakem výjimečnosti. Ale proč tomu tak bylo? Především proto, že mincování je produkčně velmi náročný a nákladný proces. Každá ražba (naši novinku nevyjímaje) si musí projít složitým řetězcem úkonů, aby se z myšlenky stal hmata-telný kus stříbra.

Medaile nejprve vznikne v myšlenkách výtvarníka. Pražská mincovna pro tento případ povolala autorku jedné z pamětních mincí České národní banky – Terezu Eisnerovou.

„Dostala jsem přesné zadání, jaký námet má na medaili být - jelen v říji na lesním prostranství,“ popisuje autorka práci na medaili. „Motiv byl přesně určený, ale šlo o to, jakou zvolit formu.“

Kompozice návrhu byla daná, ale vzniklo několik kresebných variant, které se lišily velikostí jelena a jeho umístěním. Nakonec autorka zvolila návrh s menším troubícím jelenem více v popředí, aby měl při pravé straně dostatek prostoru. Snažila se perspektivou a výškou jednotlivých úrovní reliéfu dostat na medaili co největší iluzi prostoru v lesním výjevu.

Lovecké a lesní motivy se na medailích objevují už od nepaměti. Zajímavé kusy ze 17. a 18. století dosahují na aukcích významných částek. Průlet historií naznačuje, že v této jemné práci je velice složité zachytit atmosféru a neskloznout přitom ke kýči. Tereze Eisnerové se to ale rozhodně povedlo.

„Bylo pro mě výzvou zpracovat loveckou tematiku, která je ne vždy zcela zdařilá. Kvalitativní úroveň je rozkolísaná. Pro interiér lesa jsem hledala inspiraci u mých oblíbených ruských ilustrátorů 1. poloviny 20. století.“

Kresbou samozřejmě práce výtvarníka nekončí, ale naopak začíná. Přichází na řadu sochařina – autorka musí dát své myšlenky třetí rozměr. Vytváří zvětšený plastický model, který nakonec odlije do sádry a vyretušuje.

„Intenzivní práce na sádrovém modelu mi trvala přibližně 14 dní,“ přiznává autorka.

Na tomto místě přebírají otěže zkušení pracovníci Pražské mincovny. Sádrový model pomocí speciální laserové technologie naskenují do počítače, kde provedou jemné úpravy v obrazu a retuše, aby pak obráběcí stroj mohl do železa vyrýt základy pro razidlo.

Stroje ale ještě nedovedou všechno. Přichází čas na zkušeného rytce, který pod mikroskopem ručně dořežává drobné detaily v razidlech, aby byl obraz dokonalý.

Na řadu přichází zdoluhavé a pečlivé leštění razicích kolků (opět pod mikroskopem), které se následně musejí zakalít, aby vydržely tlak razicích lisů.

Teprve pak je možné zasadit do stroje stříbrný střížek a tlakem větším než sta tun vyrazit do drahého kovu kýžený obraz.

Cesta, kterou je třeba urazit od první myšlenky k tomu, abyste v ruce drželi nádherného stříbrného jelena, je trnitá a vyžaduje spoustu zkušeností a prostředků. Právě proto se po ní málokdo vydává a výsledek je pak... unikátní a vzácný.

*MgA. Jakub Tureček
PR Pražská mincovna*

OCEŇENÍ ZAMĚSTNANCŮ 2013

Říjen je již tradičně u Vojenských lesů a statků ČR spojený s oceňováním zaměstnanců, kteří se významnou měrou zasloužili o rozvoj podniku. U příležitosti výročí 28. října bylo pro rok 2013 navrženo na ocenění dvacet zaměstnanců.

Slavnostní udělení ocenění proběhlo ve středu 10. října na státním zámku Zákupy. Po oficiálním zahájení akce trubači z Karlových Varů a uvítání všech zúčastněných ředitelem státního podniku ing. Jiřím Janotou se konalo předání ocenění zaměstnancům spojené s finanční odměnou. Letos poprvé obdrželi ocenění zaměstnanci také originální stříbrnou pamětní medaili. Ředitel podniku, spolu s předsedkyní CPV VLS ČR ČMOSA Zuzanou Fojtíkovou, poděkoval všem oceněným za jejich dlouholetou práci pro podnik a popřál jim pevné zdraví a mnoho osobních úspěchů v dalších letech.

Po slavnosti si všichni mohli společně prohlédnout zámek s více než dvaceti luxusně vyzdobenými a bohatě zařízenými místnostmi, které v minulosti sloužily jako reprezentační a obytné pokoje rakouského císaře a posledního korunovaného českého krále Ferdinanda Dobrotivého a jeho manželky císařovny Marie Anny.

Program předání ocenění pak pokračoval společným obědem v prostorách překrásného hotelu Port na břehu Máchova jezera. Po obědě byla pro oceněné i účastníky připravena vyhlídková plavba lodí po Máchově jezeře. Po návratu do hotelu následoval neformální společenský večer s bohatým rautem za doprovodu příjemné hudby k tanci i poslechu.

Za ředitelství státního podniku

- Dagmar Pašková, finanční účetní, oddělení účetnictví, u podniku od roku 1979
- Emília Rysková, mzdová účetní, personální oddělení, u podniku od roku 1987

Za divizi zemědělské výroby

- Petr Vnenk, traktorista-operátor, ZS Heroltovice, stř. Heroltovice, u podniku od roku 1968
- Antonín Jágr, traktorista-operátor, ZS Květušín, u podniku od roku 1973

Za správu lesních školek

- Věra Kopřivová, lesní dělník, středisko Osina-Krumsín, u podniku od roku 2007
- Hana Veselá, lesní dělník, středisko Obecnice, u podniku od roku 1995

Za divizi správy ostrahy a služeb

- Anna Hetflejšová, bezpečnostní pracovník, SOS Mimoň, u podniku od roku 1995
- Jiřina Gašpariková, bezpečnostní pracovník, SOS Libavá, u podniku od roku 1974

Za divizi Hořovice

- Jiří Veselý, dřevorubec, LS Obecnice, u podniku od roku 1975
- Rostislav Němeček, lesní, LS Mirošov, u podniku od roku 1979

Za divizi Horní Planá

- Josef Šonka, lesní, LS Nová Pec, u podniku od roku 1974
- Jindra Husáková, mzdová účetní, ŘD Horní Planá, u podniku od roku 1997

Za divizi Mimoň

- František Uher, technik v dopravě, SpS Mimoň, u podniku od roku 1971
- Naděžda Rudová, lesní dělník, LS Břehyně, u podniku od roku 1992

Za divizi Karlovy Vary

- Jiřina Kožená, technik v pilařství, SpS Bočov, u podniku od roku 1993
- Vladimír Lukaščík, traktorista-operátor, LS Valeč, u podniku od roku 1991

Za divizi Plumlov

- Oldřich Petržela, řidič odvozních souprav, SpS Plumlov, u podniku od roku 1976
- František Holátko, obchodník, ŘD Plumlov, u podniku od roku 1976

Za divizi Lipník nad Bečvou

- Jan Hynčica, automechanik, SpS Lipník nad Bečvou, u podniku od roku 1979
- Václav Sobotka, nadlesní, LS Potštát, u podniku od roku 1975

NABÍDKA REKREAČNÍCH A KRÁTKODOBÝCH LÁZEŇSKÝCH POBYTŮ

Dlouholetá spolupráce mezi VLRZ a VLS ČR, s. p., pokračuje i v roce 2014.

Celopodnikový výbor odborových organizací VLS ČR, s. p., zajišťuje pro zaměstnance rekreační pobyty za smluvní ceny, které zahrnují ubytování a stravování dle požadavků.

Mladší generace dnes v lázních nachází vhodnou podobu relaxace a odpočinku. K tomu je určena nabídka krátkodobých lázeňských pobytů, které jsou zajištěny s ubytováním, stravováním a lázeňskými procedurami dle konkrétního programu. V roce 2013 tuto nabídku využilo 88 osob z řad zaměstnanců a rodinných příslušníků.

Bližší informace získáte a objednávku učiníte prostřednictvím předsedů odborových organizací příslušných divizí, nebo u předsedkyně CPV.

VZ Měřín

VZ Ovčárna

Sportovní a rehabilitační centrum Bedřichov

Františkovy Lázně

VLL Karlovy Vary – Sadový Pramen

VLL Jeseník

**Ceník pro rekreační pobyty zaměstnanců VLS ČR, s. p.,
v zařízeních VLRZ platný od 3. ledna 2014 do 2. ledna 2015 (ubytování s polopenzí - snídaně, večeře)**

Zařízení VLRZ	Dospělí	Děti 2 - 12 let	Dospělí	Děti 2 - 12 let	Dospělí	Děti 2 - 12 let
Sezóna	Hlavní		Vedlejší		Mimosezóna	
	03.01. - 16.03., 20.12.2014 - 02.01.2015		17.03. - 19.12.			
VZ Bedřichov - hotel	776	391	591	301	-	-
VZ Bedřichov - depandance VI, VIII	606	331	476	246	-	-
VZ Bedřichov - Malý Šišák (pokoje ÚP)*	595	281	445	211	-	-
VZ Bedřichov - Malý Šišák (pokoje BP)*	545	251	365	201	-	-
VZ Ovčárna pod Pradědem	645	331	510	261	-	-
	16.06. - 07.09.		03.01. - 15.06., 08.09.2014 - 02.01.2015			
VZ Měřín - hotel	716	361	606	296	-	-
VZ Měřín - chata	586	306	421	221	-	-
VLL Karlovy Vary - Bellevue	670	316	500	231	-	-
	23.06. - 31.08.		03.01. - 22.06., 01.09.2014 - 02.01.2015			
VZ Dyje - Volareza - hotel Vranov	610	316	495	256	-	-
VZ Dyje - Vranov - chaty	415	216	365	201	-	-
VZ Dyje - chatová osada Bítov	390	206	340	186	-	-
	05.05. - 05.10., 20.12.2014 - 02.01.2015		31.03. - 04.05., 06.10. - 16.11.		03.01. - 30.03., 17.11. - 19.12.	
VLL Karlovy Vary - Sadový Pramen	771	356	651	306	501	226
VLL Karlovy Vary - Chopin	658	301	478	206	388	186
	01.05. - 30.09.		01.10. - 30.04.			
VLL Františkovy Lázně	705	356	605	306	-	-
VLL Teplice	702	346	602	296	-	-
VLL Jeseník Lázně - Albatros	652	316	572	266	-	-
VLL Jeseník Lázně - Silesie	412	206	382	196	-	-
	03.01.2014 - 02.01.2015					
Praha - hotel DAP **	dospělí - 750		děti od 2 do 12 let - 375		-	

Ve vánočních a silvestrovských turnusech (20. 12. - 26. 12. 2014 a 27. 12. 2014 - 2. 1. 2015) je cena pobytu zvýšena o částku dle platného ceníku služeb příslušného zařízení VLRZ. Navýšení ceny pobytu je hrazeno zaměstnancem na recepci zařízení VLRZ při nástupu pobytu v hotovosti.

Ceny jsou uvedeny za osobu a noc v Kč vč. DPH.

Věková hranice dětí je 2 - 12 let. Uvedenou věkovou hranici se rozumí věk dítěte, kterého dítě nedosáhne v den nástupu na pobyt.

Pobyt dětí do 2 let je zdarma, bez nároku na poskytnutí služeb.

* Pozn.: ÚP - úplné příslušenství (samostatné pokoje nebo tzv. buňka = 2 pokoje se společným příslušenstvím), BP - bez příslušenství

** Cena zahrnuje ubytování se snídaní.

**Ceník pro rekreační pobyty zaměstnanců VLS ČR, s. p.,
v zařízeních VLRZ platný od 3. ledna 2014 do 2. ledna 2015 (ubytování s plnou penzí - snídaně, oběd, večeře)**

Zařízení VLRZ	Dospělí	Děti 2 - 12 let	Dospělí	Děti 2 - 12 let	Dospělí	Děti 2 - 12 let
Sezóna	Hlavní		Vedlejší		Mimosezóna	
	03.01. - 16.03., 20.12.2014 - 02.01.2015		17.03. - 19.12.			
VZ Bedřichov - hotel	853	448	668	358	-	-
VZ Bedřichov - depandance VI, VIII	683	388	553	303	-	-
VZ Bedřichov - Malý Šišák (pokoje ÚP)*	666	338	516	268	-	-
VZ Bedřichov - Malý Šišák (pokoje BP)*	616	308	436	258	-	-
VZ Ovčárna pod Pradědem	716	388	581	318	-	-
	16.06. - 07.09.		03.01. - 15.06., 08.09.2014 - 02.01.2015			
VZ Měřín - hotel	793	418	683	353	-	-
VZ Měřín - chata	663	363	498	278	-	-
VLL Karlovy Vary - Bellevue	741	373	571	288	-	-
	23.06. - 31.08.		03.01. - 22.06., 01.09.2014 - 02.01.2015			
VZ Dyje - Volareza - hotel Vranov	681	373	566	313	-	-
VZ Dyje - Vranov - chaty	486	273	436	258	-	-
VZ Dyje - chatová osada Bítov	461	263	411	243	-	-
	05.05. - 05.10., 20.12.2014 - 02.01.2015		31.03. - 04.05., 06.10. - 16.11.		03.01. - 30.03., 17.11. - 19.12.	
VLL Karlovy Vary - Sadový Pramen	873	413	753	363	603	283
VLL Karlovy Vary - Chopin	748	358	568	263	478	243
	01.05. - 30.09.		01.10. - 30.04.			
VLL Františkovy Lázně	804	413	704	363	-	-
VLL Teplice	779	403	679	353	-	-
VLL Jeseník Lázně - Albatros	729	373	649	323	-	-
VLL Jeseník Lázně - Silesie	489	263	459	253	-	-

Ve vánočních a silvestrovských turnusech (20. 12. 2014 a 27. 12. 2014 - 2. 1. 2015) je cena pobytu zvýšena o částku dle platného ceníku služeb příslušného zařízení VLRZ. Navýšení ceny pobytu je hrazeno zaměstnancem na recepci zařízení VLRZ při nástupu pobytu v hotovosti.

Ceny jsou uvedeny za osobu a noc v Kč vč. DPH.

Věková hranice dětí je 2 - 12 let. Uvedenou věkovou hranici se rozumí věk dítěte, kterého dítě nedosáhne v den nástupu na pobyt.

Pobyt dětí do 2 let je zdarma, bez nároku na poskytnutí služeb.

* Pozn.: ÚP - úplné příslušenství (samostatné pokoje nebo tzv. buňka = 2 pokoje se společným příslušenstvím), BP - bez příslušenství

** Cena zahrnuje ubytování se snídaní.

VÝLOV RYBNÍKA

Jednoho krásného letošního podzimního dne jsme se vydali na výlov rybníka Čermná. Jeli žáci 5. - 9. ročníku Základní a mateřské školy Potštát.

Asi o půl deváté pro nás přijel autobus, který nám zařídily VLS Lipník nad Bečvou, a tím jsme dojeli až k rybníku. Tam nám lesník pan Jan Kelnar povídal o výlovu. Poté jsme se společně s ním přemístili k rybníku.

Zanedlouho rybáři natáhli síť. Potom šli směrem k nám a stále museli mít síť nataženou. Ty ryby, které vytáhli, dávali ze sítě do nádob, třídili je, a tak se to opakovalo několikrát. Mohli jsme si prohlédnout například kapry, plotice, líny, amury, candáty, štika, sumce, atd. To vše bylo ale po velmi těžké a namáhavé práci rybářů,

zaměstnanců lesní správy a studentů lesnické školy, protože tahat síť plnou ryb v tom blátě není jenom tak. Hojný počet návštěvníků na hrázi a na břehu rybníka nasvědčoval také o velkém zájmu široké veřejnosti o tuto akci. Potom jsme ještě šli s panem Kelnarem k tankobrodu, tam nám povídal o tom, k čemu to vlastně slouží, a dále se nám zmínil o jelení říji, troubení loveckých signálů a o všem, co je s tímto spojeno.

Chtěli bychom poděkovat Lesní správě Potštát, VLS Lipník nad Bečvou, panu Kelnarovi a rybářům za krásný zážitek tohoto dne a za mnoho nových informací.

Za žáky a učitele Šárka Parmová a Natálie Němcová, žákyně 7. ročníku

CO JE TO LESNÍ PEDAGOGIKA?

Na tuhle otázku přišel odpovědět našim dětem na schůzku Pionýrského oddílu Bobřící Pionýrské skupiny Trojlístek Strašice, pan Václav Spousta. Pracuje jako lesník Lesní správy Strašice, divize Hořovice. Ve středu 13.11.2013 se děti dozvěděly nejen to, co je lesní pedagogika, ale i mnoho zajímavostí z práce lesníků, lesních zaměstnanců a o dění v lese. Dozvěděly se také plno užitečných informací o životě zvířat, o chování lidí v lese a o přírodě vůbec. Získané znalosti děti určitě zúročí i při hodinách přírodopisu ve škole. Naši besedy se zúčastnili kluci i holky a všechny povídání velice nadchlo. Obrázky zvěře, zuby zvířat a paroží srců a jelenů jim určitě utkvěly živě v paměti. Aby dokázali, že si něco odnesou v hlavě, plnili úkoly, které jim pan Spousta zadal. Bylo to například poznávání stop, vyplňování křížovky o přírodě, poznávání zvířat a nebo

soutěž v zapamatování si desatera chování v přírodě.

O správném chování v přírodě ho budou moci děti přesvědčit i v praxi. Slíbil nám totiž, že si zjara, až se umoudří počasí, vyrazíme na přírodovědnou vycházku do lesa. Na závěr tohoto příjemného odpoledne byly všechny děti odměněny malými dárečky od Vojenských lesů, a navíc i dohromady společným dárkem, který jim zpříjemní společné schůzky v naší klubovně.

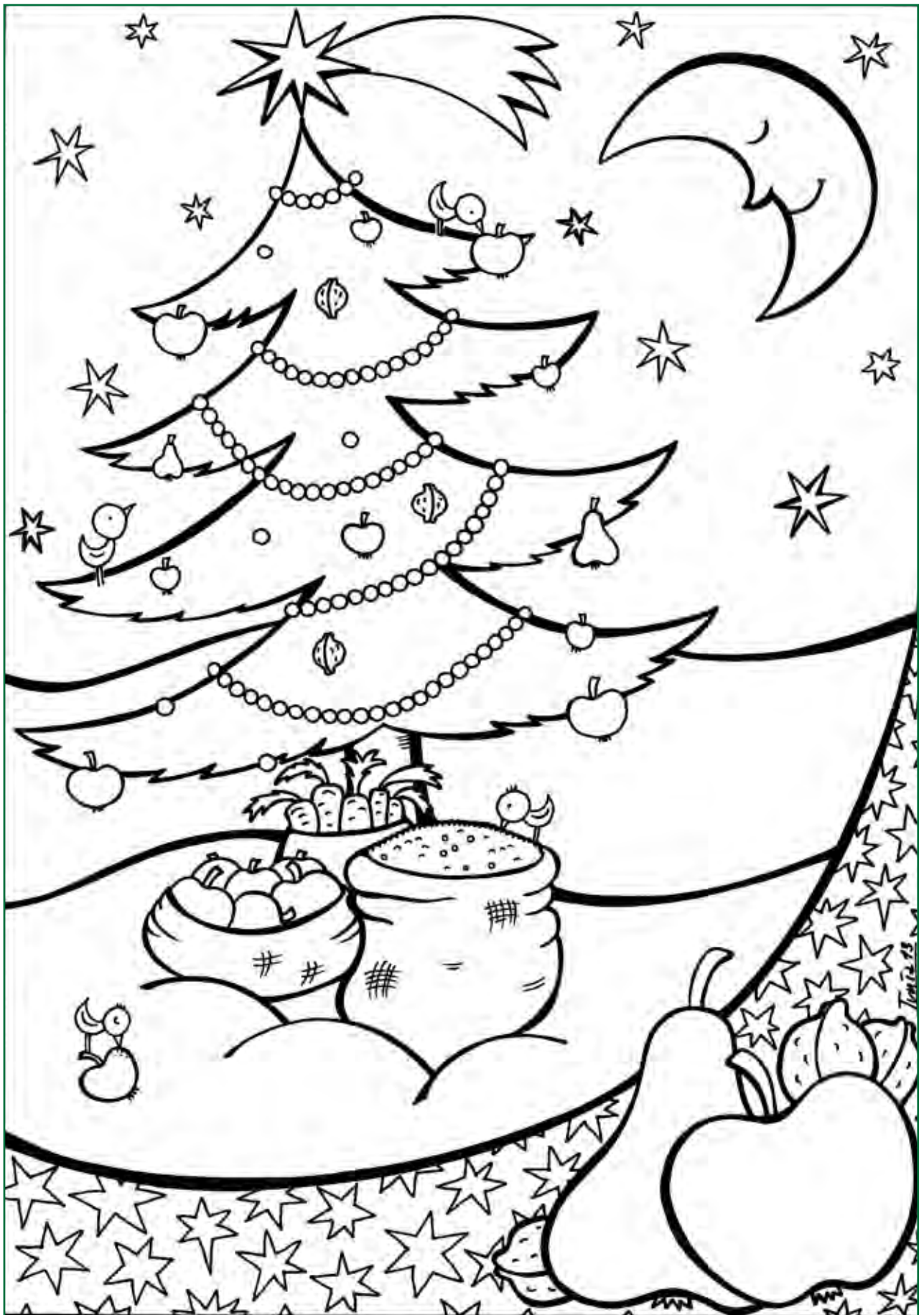
Vaším prostřednictvím bychom rádi panu Spoustovi poděkovali a zároveň si ceníme záslužné činnosti všech pracovníků lesů,

kteří šíří tuto lesní pedagogiku ve školách a školkách. Dávají tak dětem možnost sblížení se s přírodou tou nejpřirozenější cestou jakou je hra.

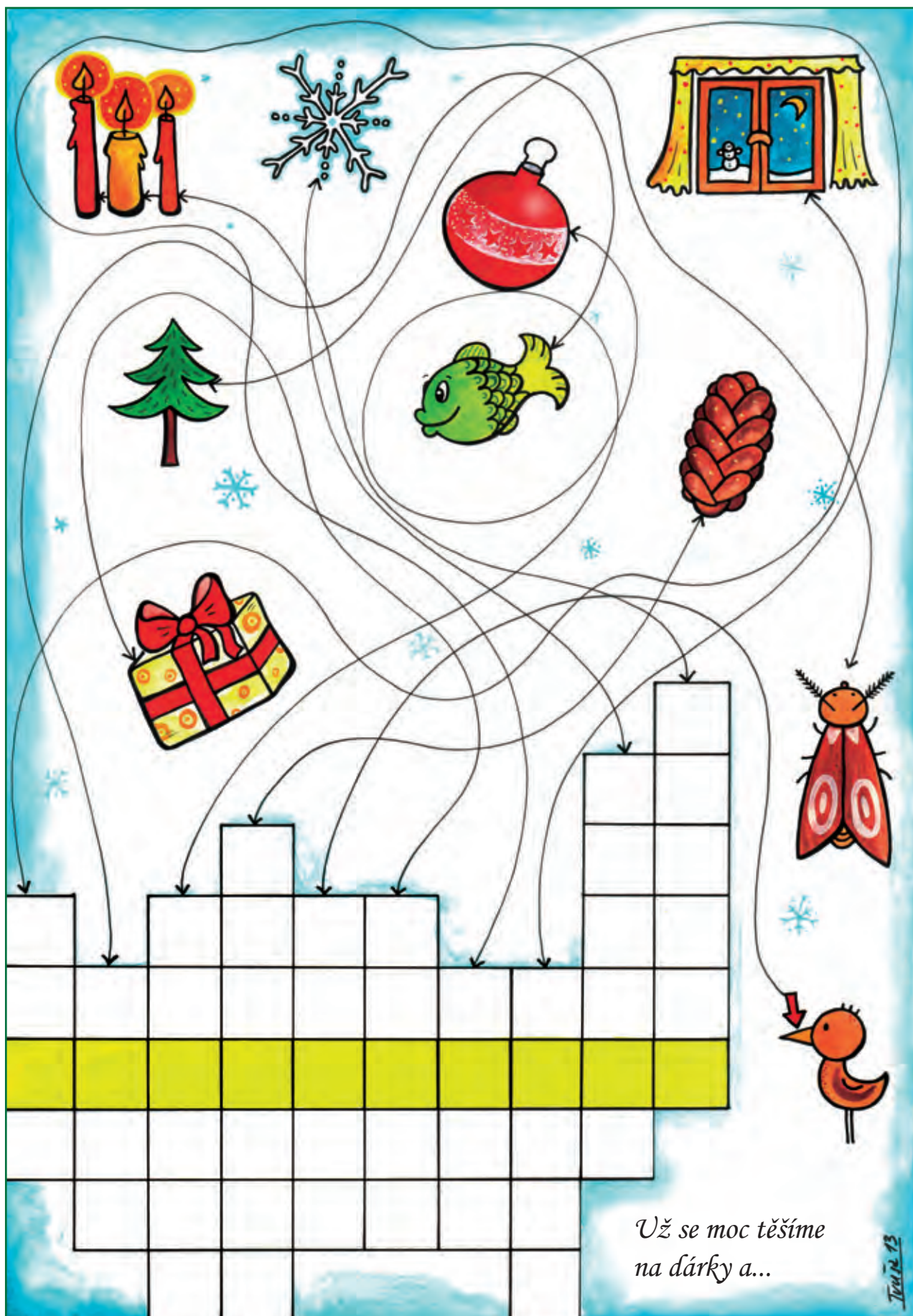
Děkujeme!

*Kluci a holky
z pionýrského oddílu Bobřící
Pionýrská skupina Trojlístek Strašice
Petra Sládková
Hlavní vedoucí PS*

Už se moc těšíme
na dárky a...

Touha 13

JMENOVKY NA DÁRKY

Vystřihni stránku, rozstříhej a nalep jmenovky na dárky.
 Nebo podlepr stránku čtvrtkou, pak rozstříhej, proděruj a navlékni na mašličku, kterou je dárek převázaný.

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

KLAPKOVÁ Ivana	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Brno
VAJNER Petr	lesní dělník	LS Dolní Lomnice
MEZEK Václav Ing.	bezpečnostní pracovník	SOS Bražec, Hradiště
VAŘEČKOVÁ Dana	kuchař	RZ Olšina
ŠTRÉBLOVÁ Marcela	uklízeč	SOS Praha
MUSIL František	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
FILIPOVÁ Stanislava	bezpečnostní pracovník	SOS Libavá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

LADŽON František Ing.	bezpečnostní pracovník	SOS Květušín
SAHULA Petr	bezpečnostní pracovník	SOS Praha
JAROMBK Jozef	dřevorubec	LS Bruntál
LUDVÍKOVÁ Zlata	lesní dělník	LS Strašice
JANÍČKOVÁ Marie	chovatel hospodářských zvířat	ZS Heroltovice
HOJNÝ Josef	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Mimoň

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

KOPECKÝ Oldřich Ing.	bezpečnostní pracovník	SOS Květušín
MALÍK Miroslav	bezpečnostní pracovník	SOS Brno
DOMIAN Alexander	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Mimoň

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

POLICKÝ František	bezpečnostní pracovník	SOS Bražec, Hradiště
KOHLEROVÁ Eva	bezpečnostní pracovník	SOS Mimoň
KREJČÍ Jan	strojník	SpS Mirošov
KOKŠTEJN Petr	bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač	SOS Bražec, Hradiště
ŠMÍDOVÁ Eva	uklízeč	LS Valeč

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

KOŽENÁ Jiřina	technik v pilařství	SpS Bochov
ŠOFRANKO Bernard	lesní dělník	LS Bruntál

PRACOVNÍ VÝROČÍ 25 LET

BLAHA Kamil	traktorista, dřevorubec	LS Žárovice
KONEČNÝ Jiří	traktorista-operátor	ZS Horní Planá Květušín

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

JANEČEK Vlastimil	lesní dělník	Stř. Lhota
-------------------	--------------	------------

PRACOVNÍ VÝROČÍ 35 LET

BLAHA Josef	lesní dělník	LS Žárovice
-------------	--------------	-------------

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

LEDEN

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

FUXOVÁ Hana

KOZLOVÁ Jana

ZEDEK Jiří

BRUNCLÍK Drahomír

SCHWARZOVÁ Mária

ČEPEKA Jiří Ing.

ŠVANCÁR Pavel

BRABENEC Jiří

DRIEMER Zdeněk

bezpečnostní pracovník

bezpečnostní pracovník

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

dřevorubec, lesní dělník

hlavní účetní

správce majetku

lesní

řidič motorových vozíků

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

SOS Praha

SOS Praha

SOS Libavá

LS Rychtářov

ŘD Karlovy Vary

ŘD Hořovice

LS Chvalšiny

SpS Bočov

SOS Mimoň

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

MÜLLER Jaroslav Ing.

ŠAFAŘÍK Bohumil

VLČKOVÁ Hana Mgr.

REZANKA Dušan

HLUCHÝ Otakar

TEPLÝ Jozef Ing.

vedoucí správy SOS Hradiště

bezpečnostní pracovník

vedoucí oddělení personalistiky a mezd

bezpečnostní pracovník

traktorista-operátor

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

SOS Bražec, Hradiště

SOS Praha

ŘSP

SOS Praha

LS Valeč

SOS Mimoň

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

JENČKO Jaroslav Ing.

VTÍPIL Karel JUDr.

ČÍHAL Antonín

NAVRÁTIL Karel

PÁC Ladislav

ČAREK Petr

KRCHŇAVÝ Oto

bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

bezpečnostní pracovník

bezpečnostní pracovník

dřevorubec

řidič

lesní dělník

bezpečnostní pracovník

SOS Praha

SOS Praha

SOS Brno

LS Myslejovice

SpS Mimoň

LS Chvalšiny

SOS Libavá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

ŠVIHÁLKOVÁ Alena

REHÁK Jan

ZÁRUBA Miloslav

bezpečnostní pracovník

strojník pracovních strojů

bezpečnostní pracovník

SOS Praha

LS Dolní Lomnice

SOS Bražec, Hradiště

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

PLÁNIČKA Vojtěch

SVOBODA Milan

traktorista

dřevorubec

LS Arnoštov

LS Strašice

PRACOVNÍ VÝROČÍ 25 LET

PAZÚR Jan

PITÁK Alois

SYNEK Jan

VARVAŘOVSKÝ Ladislav

ZVOLÁNEK Stanislav Ing.

traktorista

lesní

lesní

lesní

hlavní inženýr

ZS Heroltovice

LS Myslejovice

LS Obecnice

LS Obecnice

ŘD Mimoň

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

MACHÁŇ Ivo

MAŇÁK Jaroslav

NOVOTNÝ Vítězslav

STUHLÍK Stanislav

ČERMÁK Luboš

řidič motorových vozidel

traktorista

lesní

traktorista

kočič v lesním hospodářství

SpS Lipník nad Bečvou

LS Nová Pec

LS Břehyně

ZS Heroltovice

LS Nouzov

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 35 LET

MALÍŠEK František
NĚMEČEK Rostislav

vedoucí střediska dopravy a oprav
lesní

SpS Plumlov
LS Mirošov

PRACOVNÍ VÝROČÍ 40 LET

BACKA Jan
PATÁKOVÁ Ivana
ŠONKA Josef

lesní mechanizátor
lesní dělník
lesní

LS Velký Újezd
LS Hamr
LS Nová Pec

BLAHOPŘEJEME K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 50 LET

ŠČECINA Rostislav
ČERMÁKOVÁ Věra

bezpečnostní pracovník
bezpečnostní pracovník

SOS Libavá
SOS Mimoň

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 55 LET

PAVUR František Ing.
VÁŇOVÁ Jarmila Ing.

bezpečnostní pracovník
správce majetku

SOS Libavá
ŘD Lipník nad Bečvou

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 60 LET

BINAR Vítězslav
KNÍŽKOVÁ Ludmila
ČERVINKA Josef
PRŮCHA Vít
DOSOUDIL Otakar Ing.
LALÍKOVÁ Vlasta
SLÁDEK Libor
BALLER Zdeněk

bezpečnostní pracovník
bezpečnostní pracovník
pracovník údržby veřejných ploch
bezpečnostní pracovník
vedoucí oddělení stavební správy
lesní dělník
dřevorubec
bezpečnostní pracovník

SOS Libavá
SOS Mimoň
SOS Libavá
SOS Praha
ŘSP
LS Klášterec
LS Žárovice
SOS Libavá

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ 65 LET

COUFAL Karel
ZEMAN Jiří
CAHAJLA Václav
PŘIKRYL Bohumil

bezpečnostní pracovník
hlídač
bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač
bezpečnostní pracovník, strážný, hlídač

SOS Praha
SOS Brno
SOS Mimoň
SOS Brno

BLAHOPŘEJEME K PRACOVNÍMU VÝROČÍ

PRACOVNÍ VÝROČÍ 20 LET

VANĚK Miroslav Ing.

obchodník

ŘD Hořovice

PRACOVNÍ VÝROČÍ 25 LET

JEŽEK Jiří
SCHMIDT Jiří

traktorista
technik správy majetku

LS Obecnice
ŘD Lipník nad Bečvou

PRACOVNÍ VÝROČÍ 30 LET

BROM Jiří

bezpečnostní pracovník

SOS Libavá

PRACOVNÍ VÝROČÍ 35 LET

CHALOUPKA Jiří

dřevorubec

LS Břehyně

LEDEN

ÚNOR

VZPOMÍNKA

NA PANA ZDEŇKA KARKANA

Dne 22. února 2013 zemřel ve věku 82 let pan Zdeňk Karkan, celoživotní pracovník VLS. Odešel tím další z pamětníků začátků působení Vojenských lesů na Šumavě a v Brdech. Niže uvedené vzpomínky jsem zaznamenal jednak od pana Karkana, ale zejména od jeho manželky Milady, která je o dva roky mladší a která s ním strávila celých 60 let života. Znali se již od dětství – pocházejí totiž ze stejné vesnice Morkovice na Hané.

Pan Karkan se narodil v Brně v roce 1930 a vyrůstal v rodině lesníka na hájence u Morkovic. Dramatické okamžiky prožila jejich rodina za války, kdy na hájence přechovávali partyzány; po udání byla hájenka obklíčena a prohledána gestapem. Naštěstí byli partyzáni zrovna někde jinde. Pan Karkan se coby dospívající hoch aktivně zúčastnil protifašistického odboje jako spojka.

Po válce pan Karkan vystudoval lesnickou školu v Hranicích a poté odešel na vojnu. Po prvním roce vojenské služby, tj. v roce 1952, dostal nabídku jít pracovat k nově vzniklým vojenským lesům na Šumavu do Horní Plané. Těto nabídky rád využil a nastoupil na lesní správu Plešný u Nové Pece k vedoucímu správy panu Františku Flíčkoví jako jeho zástupce. Poválečná doba nebyla na Šumavě

jednoduchá; po odsunu původního německého obyvatelstva žalostně chyběly pracovní síly na práce v lese. Obce byly dosídlovány novým obyvatelstvem různé kvality z vnitrozemí, ale i ze zahraničí. Na Plešném byla proto vojenskými lesy zřízena učňovská škola a pan Karkan byl pověřen jejím řízením. V roce 1953 byl přišla na Šumavu jeho novomanželka, profesí zdravotnice, která dosud pracovala na zubním oddělení v Třínečských železárnách. Ocitnout se ve věku dvaceti let na druhém konci republiky, v nehostinné pohraniční končině, musel pro ni být pořádný šok.

Po rozsáhlém sněhovém polomu v roce 1956 byl pan Karkan ředitelem Ing. Dobiášem pověřen řízením lesní správy Arnoštov. Ve své době byl nejmladším správcem u vojenských lesů. V Arnoštově byli mladí manželé spokojeni a narodily se jim dvě děti. Když však začaly děti chodit do jednotřídní školy slabé úrovně a s výhledem, že na druhý školní stupeň budou děti chodit v Prachaticích a bydlet přitom na internátě, začali se Karkanovi poohlížet po místě v civilizovanějším kraji.

V té době odcházel pan Václav Boukal, zástupce vedoucího lesní správy v Obecnici u Příbrami, na LS Nouzov, a tak pan Karkan nastoupil od 25.4.1962

na jeho místo. Zde strávil vedle vedoucího správy pana Miroslava Chlupsy nejdější profesní část svého života. Až v roce 1983 přešel k sousední LS Jince po panu Vladimíru Polákoví na místo vedoucího lesní správy. Zde sloužil až do 10.10.1991, kdy odešel do důchodu.

Pan Karkan měl pověst moudrého muže. Vždy dovedl skloubit zájmy podniku se zájmy jeho zaměstnanců a s potřebami lesa. Byl velmi čínorodý, nejen v lesařině a myslivosti, ale měl spoustu dalších zájmů a aktivit. Lidé se na něj rádi obraceli pro pomoc či radu; nikoho neodmítl, ať to byl třeba poslední dělník. A taková zůstane i vzpomínka na něj.

Ing. Václav Pernegr

Kdo vyhrál?

1.

1. Klid

Vítězem soutěže minulého kola se stal Ing. Milan Suk,
Ph.D. Gratulujeme.

Hana Politzerová,
šefredaktorka

Příspěvky do rubriky „fotosoutěž“ posílejte prosím na
e-mail: hana.politzerova@vls.cz

2.

2. Čekání

3.

3. Nový sníh

4.

4. Kořist

5.

5. Maximální zakmenění

**Krásné vánoční svátky a 365 šťastných dní roku 2014
všem zaměstnancům přeje Zuzana Fojtíková**

Celopodniková organizace
Českomoravského odborového svazu civilních zaměstnanců armády
Celopodnikový výbor VLS ČR s.p.
Pod Juliskou 1621/5 Praha 6

**SUPER
nabídka**

Letní dětský tábor *ITÁLIE* PALMOVÁ RIVIÉRA - FERMO

TURNUSY:

4. 7. - 13. 7. 2014
(odjezd: Praha, Hořovice, Plzeň, Horní Planá)
11. 7. - 20. 7. 2014
(odjezd: Mimoň, Olomouc, Prostějov)

OBLAST:

Letovisko se nachází cca 3 km od historického jádra Ferma, které je na východním pobřeží uprostřed Itálie. Jedná se o komplex apartmánů situovaný na Palmové riviéře, který leží přímo u moře a má vlastní soukromou písčnou pláž. Kempový komplex tvoří apartmány, restaurace, bar, bazén, dětský bazén + skluzavky, herna, hřiště pro děti, dětské basketbalové hřiště, houpačky a skluzavky, umělá řeka s lodičkami, tenisové hřiště, basketbalové hřiště, hřiště na petanque, beachvolejbalové hřiště, divadelní scéna, půjčovna šlapadel, slunečníky a lehátka.

CENA TÁBORA:

7 670,- Kč

10denní pobyty - 8 dní u moře (odjezd v pátek odpoledne, příjezd v neděli dopoledne), ubytování ve zděných apartmánech po 5-6 lůžkách v kempu Mirage****, plná penze + pitný režim. Doprava z nástupních míst (do nástupního místa si dopravu rodiče zajistí na vlastní náklady), pojištění proti úpadku CK, pojištění LV v zahraničí, služby zdravotníka a vedoucího, plážový servis (2 lehátka a slunečník na apartmánu).

Bližší informace získáte a objednávku učiníte prostřednictvím předsedů odborových organizací příslušných divízi, nebo u předsedkyně CPV p. Zuzany Fojtíkové (581 724 236, 606 574 760, zuzana.fojtikova@vls.cz). Facebook: Tábory VLS.

Západ - Ing. Milan Suk, Ph.D.
vítězná fotografie minulého kola fotosoutěže